

SPARK LØKKE ^{Mads} AF TABURETTE

SPARK LØKKE!!

Læs om konsekvenserne af Løkkes, Pias og Lenes katastrofepolitik.

**ET NYT KAPITEL I
KLASSEKAMPEN**

Den globale krise bliver udnyttet til det yderste af magthaverne rundt om i Europa, udnyttet til at angribe arbejderklassen.

DEMONSTRATION 5. OKT

LO indkalder til demonstration mod regeringens massive og asociale velfærdsforringelser.

Den økonomiske krise

ET NYT KAPITEL I KLASSEKAMPEN

Den globale krise bliver udnyttet til det yderste af magthaverne rundt om i Europa, udnyttet til at angribe arbejderklassen.

Krisen betyder, at de nyliberale har sat endnu mere turbo på overflytningen af offentlige midler til det private.

Nogle vil påstå, at systemet er kommet igennem krisen uden skrammer, og at den nyliberale udgave af kapitalismen er urørlig. Men det ikke rigtigt.

Krisens rødder

Krisens rod er den lange profitkrise, som kapitalismen kronisk har lidt under, siden det der populært er blevet kaldt oliekrisen i 1973.

Mere og mere desperat har kapitalisterne forsøgt at opretholde deres profit ved at skabe spekulative bobler, fra ITbobler til boligbobler, fødevarebobler til gælds- bobler – når man begynder at investere i gæld, er der virkelig noget galt!

Man har forsøgt at stabilisere det økonomiske system med stor statslige pengetilførsel (bankpakker) og sammen med voksende statslige udgifter til understøttelse vokser gælden i den vestlige verden enormt.

Til det skal lægges at arbejderklassen i Vesten aldrig har været så forgældet som den er nu, med den danske arbejderklasse som den mest forgældede. Det er selvfølgelig et politisk spørgsmål hvordan man håndterer gæld, men med nyliberalismen ved roret er svaret store offentlige nedskæringer.

Krisen er udsat på grund af statens pengeudpumpninger, men det grundlæggende problem, den lave profitrate, er ikke løst. Derfor er der stor risiko for at de kommende nedskæringer vil betyde en „double-dip“ recession. Det vil sige en forværring af krisen.

Hvis krisen udvikler sig som en double-dip recession vil den på mange måder afspejle krisen i 30'erne. Den var ikke kun krakket på børsen i 1929, men det var den efterfølgende depression, som varede i 10 år, som blev omdrejningspunktet for en intens klassekrig.

Krisens politiske indvirkning på magthaverne

Resultatet af krisen er ikke en mere samlet magthaverelite. Tværtimod ser vi i dag en mere splittet og konkurrerende elite. Når de gang på gang taler om landes konkurrenceevne siger de grundlæggende, at det er de andre

„Capitalism isn't working“ – noget tyder på at udsagnet er rigtigt. Billedet er fra protesterne ved det nyligt afholdte G8/G20-topmøde i Toronto, Canada.

landes kapitalister, som skal bukke under for krisen.

Kinas og USA's reaktion på krisen har for begge landes vedkommende betydet, at man har devalueret sin valuta for at blive mere konkurrencedygtige.

Det tyske borgerskab har med held udviklet en meget konkurrencedygtig eksport-økonomi baseret på høj produktivitet og meget lav lønudvikling. Den lave lønudvikling skyldes især det pres, som billig arbejdskraft fra Østeuropa lægger på lønningerne. Dette gælder også delvist for Danmark.

Tyskland eksporterer altså sine problemer til de svagere økonomier i EU omkring Middelhavet. Det er den europæiske udgave af verdenskrisen.

Vi vil ikke betale for deres krise

Det er altså svært for magthaverne at se en vej ud af krisen. Men man er blevet enige om én ting på de bonede gulve rundt om i verden: At det er arbejderklassen og de fattige der skal betale.

I Danmark er de første nedskæringer regeringens genopretningsplan.

Enhedslistens krisepolitik peger på, hvor pengene kan findes uden at ramme arbejderklassen. Det er godt, men problemet er flersidigt.

For det første er målet med genopretningsplanen ikke kun at finde 24 milliarder, men også at mindske udgifterne til kollektiv velfærd, for at sikre konkurrenceevnen og realisere regeringens drøm om en liberalisering af velfærdsstaten.

Hvem der skal betale for krisen afgøres grundlæggende af styrken imellem klasserne. Arbejderklassens styrke opbygges først og fremmest i faglige og politiske netværk på gulvplan, der er parate til at slås imod nedskæringerne.

Så længe Enhedslistens som parti ikke sætter fokus på denne opgave for alle sine medlemmer og samtidig siger åbent fra folketingets talerstol, at vi kommer til at betale for krisen, hvis vi ikke kæmper imod, ja, så bliver ønsket om at de rige skal betale for krisen ikke andet end et fromt ønske.

Det er ikke længere nok at fokusere på at forberede næste valgkamp.

JESPER JUUL MIKKELSEN.

Kommunerne har indgået en aftale med regeringen. De overordnede rammer har ikke været til forhandling, men er vedtaget på forhånd af regeringen og Dansk Folkeparti. Det har ikke været svært for dem at lade deres „genopretningsplan“ sætte sine grundige spor på aftalen.

Nedskæringer

Kort sagt betyder aftalen mindre til alle og mindst til de svageste.

Nøgleordet er nulvækst, og kommunerne har ikke fået flere penge i år, end de fik sidste år. Og det på trods af, at man ved, der er brug for langt flere penge for at holde det i forvejen skrantende serviceniveau.

Desuden har regeringen været ude med riven efter de såkaldt specialiserede socialområder, altså bl.a. handikappede.

De ældre får også lov at betale. Hvor man mener, der i 2011 er brug for 2,7 pct. flere penge til ældresektoren og over de næste tre år er brug for 8,5 pct., betyder nulvæksten reelt en forringelse af ældreplejen.

Produktivitetsforbedringer, privatisering og sanktioner – så kender vi de borgerlige

Regeringen er selv kommet med forslag til, hvor pengene til nedskæringerne kan findes. „Effektivisering“ vil

indbringe 0,6 mia. i 2010 og 0,5 mia. i 2011 ved hjælp af færre forebyggende besøg i hjemmeplejen og færre tilsyn med plejeboliger.

Sygehusene er underlagt en årlig „produktivitetsforbedring“ (læs nedskæring) på 2 pct., hvilket betyder, at af den 3 pct. stigning, sygehusene har brug for til at dække deres omkostninger i 2011, bliver kun den ene procent dækket. Personalet må altså løbe stærkere.

Desuden har regeringen en våd drøm om at øge konkurrenceudsættelsen fra 25 pct. i 2010 til 31,5 pct. i 2015.

Iflg. aftalen skal der oprettes privatiserede centre til at tage sig af den såkaldt „objektive sagsbehandling“, dvs. sager om boligstøtte, folkepension o.lign.

Kan det ikke lade sig gøre for kommunerne at overholde det stramme budget, kan regeringen sanktionere ved at modregne næste års bloktilskud, der ligger på 3 mia. kr.

Hvis man vil have noget gjort ordentligt...

Men bare fordi KL vælger at følge regeringens dirigent-

KOMMUNEAFtaler

stok, betyder det ikke, at vores velfærd ikke kan forsvares.

KL's beslutning om at tillade nedskæringer er en politisk beslutning og politiske beslutninger kan gøres om.

Men det betyder, vi må tage sagen i egen hånd. Der skal lægges pres på kommunerne for at sprænge budgetterne, trods sanktionerne eller lade regeringen se de grelle konsekvenser ved nedskæringerne ved at lægge budget efter hvad der er brug for, frem for at rette ind og se, hvad der sker, når kassen er tom.

BUPL har lanceret en kampagne med parolen „Alle ender med Sorteper“. BUPL slår på tromme for at holde sammen og ikke tillade at de forskellige sektorer skal slås om småpenge, men må sende Sorteper til regeringen.

En enkelt kampagne fra en enkelt fagforening er desværre bare ikke nok. Skal velfærden virkelig forsvares mod regeringens nyliberale planer, må alle kræfter sættes ind. En start er at komme til demonstration ved folketingets åbning den 5. oktober.

ANNE LANGE

EN KAMP OM VELFÆRD PÅ RIGSHOSPITALET

Efter offentliggørelsen af regeringens „genopretningsplan“ gik store dele af arbejderbevægelsen i første del af juni til demonstration. På Rigshospitalet tog portørerne efter et fagligt møde en beslutning om at gå i strejke for at deltage. *Socialistisk Arbejderavis* har kigget på årsagerne til strejken og har taget en snak med fællestillidsrepræsentant for de omkring 250 portører og servicemedarbejdere, Jens Anker Clausen.

Allerede i 2006, inden sangen om krise, sendte Hospitalsarbejdernes Klub på Rigshospitalet et brev til daværende indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen. I brevet udtrykker hospitalsarbejderne bekymring om dannelsen af de kommende regioner, og varslingen om at budgettet for Region Hovedstaden skulle beskæres med 1,6 milliarder.

„Vi frygter, at reformen ikke som påstås er en forenkling, men snarere en udhuling af den offentlige sektor med privatisering af blandt andet sundhedsvæsenet for øje,“ hedder det i brevet.

Siden brevet til Lars Løkke blev skrevet er tingene ikke blevet bedre, langt fra. Nu er det ikke forenkling og effektivisering, men derimod besparelser på grund af overskredne budgetter i regionerne man peger på. Et budget staten i øvrigt tildeler dem.

Den 2. juni i år arrangerede de faglige organisationer for Region Hovedstadens Sundhedsvæsen en demonstration imod forringelserne. I den forbindelse nedlagde portørerne arbejdet kl. 12 for at gå med.

Jens Anker Clausen må som tillidsmand ikke opildne

til strejke, men skal derimod forsøge at overtale portørerne til at vende tilbage til arbejdet, men det lykkedes altså ikke onsdag den 2. juni.

Jens Anker Clausen mener dog også at tingene, som de ser ud nu, langt fra er optimale.

„Regeringen har brystet sig af vores danske model, og det vi oplever nu, er at de angriber den på den mest modbydelige måde,“ mener Jens Anker Clausen.

Den danske model betyder, at ledelsen forholdsvis nemt kan fyre folk. Til gengæld har den fritstillede mulighed for at modtage en ordentlig understøttelse.

Med regeringens „genopretningsplan“ skal dagpengeperioden skæres ned fra 4 til 2 år, en halvering af dagpengeperioden.

„Det er en mistænkeliggørelse af arbejdsgruppen og netop i en periode hvor der er finansiel krise og høj arbejdsløshed, sikrer det ikke den fleksibilitet, vi ønsker på det danske arbejdsmarked“, fortsætter han. I stedet for den danske model vil man i fremtiden i stedet stille krav om mere sikre ansættelsesforhold, dvs. højere opsigelsesperioder som vil skabe bureaukrati og utilfredshed på arbejdspladsen. Det kommer i sidste ende også til at blive meget dyrere for ledelsen selv. Udover dagpengesatsen er der også et angreb fra regeringens side på fagforeningen rent symbolsk. Det fradrag, der kan trækkes fra ved at være medlem af en fagforening, mindskes med 1/3. Det vil ikke komme til at betyde store udgifter, men betragtes af tillidsmanden som et symbolsk angreb på fagforeningen, der ofte er en torn i øjet på regeringen.

Siden regionernes dannelse har der været voldsom

konkurrence internt mellem regionerne.

„Det foregår ofte ud fra egoistiske overvejelser, man skal have det så godt som man kan i ens egen region, og så er man sådan set ligeglad med hvordan de har det i den anden ende af landet, men det er også et udtryk for at økonomien i regionerne er voldsomt, voldsomt presset“, siger Jens Anker Clausen og fortsætter:

„Allerede ved fødslen af regionerne vidste alle, der havde forstand på det, at økonomien ikke ville komme til at harmonere med de omkostninger, der var i udsigt“. Det danske sundhedsvæsen bliver på mange måder drevet som en virksomhed. Ikke nok med nedskæringerne, så er der også et forventningspres om produktionsforhøjelse på et par procent om året, ikke bare for enkelte faggrupper, men over hele linjen, ifølge Jens Anker Clausen.

Regionerne bliver altså nærmest spillet ud mod hinanden på bedste liberale vis. Vores gratis sundhedsvæsen er en af grundpillerne i vores velfærdssystem og noget som de fleste danskere faktisk er stolte af, men det er i øjeblikket under langsom, men sikker afvikling.

Det er blevet overordentligt svært at være repræsentant for en gruppe, der i stigende grad får sværere vilkår. Strejken 2. juni er et udtryk for frustration over besparelser, en udsultende politik i sundhedsvæsenet og angreb på fagbevægelsen.

Strejke kan for nogen syntes som en sidste udvej, men når en gruppe står sammen som helhed mod beslutningstagerne, opdager de, at der er brug for en tilfreds arbejdsstyrke.

PETER SCHJERNING

DANSKE BANK ANGRIBER FAGLIGT AKTIVE

Nicolaj Jepsen skriver til *Socialistisk Arbejderavis* om organiseringen af fagforeninger i en af Danske Banks call-centre.

Jeg arbejder som ufaglært IT-supporter og hjælper Danske Banks kunder til at få netbank til at fungere, både i forhold til tekniske fejl og simpel brug. Det plejede at være en temmelig god ufaglært arbejdsplads med udmærket løn, fleksibilitet og en praksis, hvor man tog sig god tid til at hjælpe kunderne. Men i oktober blev min gamle chef fyret og ind kom en ny. Det betød forringelser af arbejdsforholdene. Der var en af mine kollegaer, som glemte at melde sig syg. Han blev straks fyret, hvor praksis tidligere havde været en skriftlig advarsel.

I marts fik jeg, som en af de eneste fagforeningsmedlemmer på aftenhold, en mail fra tillidsrepræsentanten. Ledelsen vil afskaffe 48-timers reglen.

Den giver os mulighed for at melde fra til vagter med 48 timers varsel, hvilket er meget vigtigt, når man arbejder på skæve tidspunkter. Jeg sendte hans mail videre til alle mine kollegaer med en kommentar om vi skulle gøre noget. Umiddelbart efter blev jeg indkaldt til samtale med den nye chef og chefen for daghold, hvor de skældte mig ud for at have sendt mailen ud. Det de ville var at pille ved vores lokalaftale uden for forhandlingsperioden.

Resultatet af min opfordring til at gøre noget blev et møde med 14-15 deltagere som vedtog et papir, der kritiserede afskaffelsen af 48-timers reglen. Da papiret blev sendt til afstemning blandt alle IT-supporterne stemte 96 pct. for. Få dage senere modtog vi et dementi fra fagforeningen som sagde, at der aldrig havde været forhandlinger i gang, og at ledelsen havde fået nej fra starten af.

Det lød bare ikke sådan på den mail jeg modtog i første omgang. Ikke desto mindre var det en sejr og vi gik fra syv til 12 organiserede ud af 100 ansatte på del- eller fuldtid.

Den 27. maj mødte jeg på arbejde som normalt og blev igen taget med til samtale; denne gang fik jeg at vide at jeg var opsagt fra 1. september og degraderet til tilkaldsvikar, max otte timers arbejde om ugen og en løn 20 kr. under min tidligere løn.

I alt blev 13 mennesker opsagt og få dage inden var en håndfuld af de vagthavende også blevet degraderet til „menige“ supportere. Ud af de 14 på vores møde var de ni blevet ramt på den ene eller anden måde.

Vi fik igen stablet endnu et møde op. 27 deltog og en fagforeningsrepræsentant. Nogle af mine kollegaer er friske på strejke, andre mener vi skal lade fagforeningen klare tingene for os. Lige nu venter vi på, at fagforeningsrepræsentanten tager sagen videre til juristen.

Målet blandt et kæmpe flertal af mine kollegaer er at få den nye chef fyret – troen på at vi der står til at miste vores jobs, kan få dem tilbage, er dog lidt mere blandet.

AFSKEDIGELSER LØSER KRIGSPROBLEMER?

I april 1951 fyrede præsident Harry Truman general Douglas MacArthur fra den amerikanske hær, lederen af FN-styrkerne i Korea.

Året før havde MacArthur ubesindigt fortsat sin offensiv mod den nordkoreanske hær helt op til den kinesiske grænse og afviste advarsler om at Kina ville gengælde.

Da Folkets Befrielsehær rent faktisk invaderede Korea og drev FN-styrkerne nedad på halvøen, panikkede MacArthur og begyndte at argumentere for et atomangreb på Kina. Et brev til en oppositionsleder i Kongressen var dråben, der førte til hans afskedigelse.

For et par uger siden fyrede Barack Obama general Stanley McChrystal, lederen af den internationale sikkerhedsstyrke i Afghanistan. McChrystals forbrydelse var at lade nedsættende bemærkninger af ham selv og folk fra hans stab om Obama, vicepræsident Joe Biden og andre ledende embedsmænd optræde i magasinet *Rolling Stone*.

Men er der en dybereliggende årsag til McChrystals afskedigelse? At den amerikanske hær er præget af en machokultur og afskyr såvel politikere som civile bureaukrater er næppe nogen nyhed.

The Washington Post peger på et mere interessant problem: „Siden 2001 har mange ledere cirkuleret igennem topposterne i Irak, Afghanistan og Centralkommandoen, der fører opsyn med begge krige. Tre af disse ledere ... er blevet fyret eller har sagt op under pres.“

Washington Post forklarer videre, at dette problem ifølge embedsmænd fra militæret skyldes, at „store dele af det som topledere foretager sig på steder som Afghanistan og Irak har meget lidt til fælles med de militære færdigheder som hjælper dem til at stige op igennem rækkerne.“

„Krig i vore dage kræver, at topledere agerer som en slags vicekonger, der fører opsyn med militære operationer og større økonomiske udviklingsprojekter. De spiller en afgørende politisk rolle internt i de lande, hvor deres tropper opererer.“

Skummel

Så McChrystal, som tilbragte sin karriere i det dystre mørke i specialstyrkerne (US Special Forces), manglede simpelthen de nødvendige kvalifikationer til at være prokonsul. Uanset om dette er sandt eller ej, så er de mange udskiftninger i toppen formentlig også en del af forklaringen på at krigen i Irak og Afghanistan ikke just har været strålende succeser.

Den mest slående passage i *Rolling Stone*-artiklen er beskrivelsen af tilstanden i krigen i Afghanistan, ikke McChrystals angreb på det Hvide Hus:

Fyringen af general McChrystal hjalp ikke Obama af med problemerne i Afghanistan, krigen er der stadigvæk

„I juni passerede tabstallet for amerikanske soldater 1.000, og antallet af vejsidebomber er fordoblet. Brugen af hundreder af milliarder dollars på det femte mest fattige land i verden har ikke gjort den civile befolkning venligt stemt over for de amerikanske tropper, tværtimod veksler befolkningens holdning mellem meget varsom og direkte fjendtlig.“

„Årets største militære operation – en voldsom offensiv, for at genindtage den sydlige by Marja, der begyndte i februar – trækker fortsat ud, hvilket har fået McChrystal selv til at kalde det for et „blødende mavesår.““

„I juni overhalede Afghanistan officielt Vietnam som den længste krig i USA's historie – og Obama er lige så stille ved at opgive den deadline han satte for tilbagetrækkelsen af amerikanske tropper i juli næste år. Præsidenten er ved at indse, at han sidder fast i noget endnu værre end en sump.“

„En sump som han gik ind i med åbne øjne, på trods af at det netop er den slags gigantisk og lammende nationsopbygningsprojekt, der strækker sig over flere generatio-

ner, som han eksplicit sagde at han ville undgå.“

Målsætningen med juli 2011 vil sandsynligvis i stigende grad blive en kilde til konflikt mellem Obama og militæret. Han har erstattet McChrystal med hans nærmeste overordnede, general David Petraeus, chef for Centralkommandoen og arkitekten bag forøgelsen af amerikanske tropper i Irak i 2007-8.

Petraeus er hovedteoretikeren bag den krig mod oprørstendenser som McChrystal uden held forsøgte at føre. Han er også en meget mere politisk snu general. Men umiddelbart før artiklen i *Rolling Stone* blev trykt gjorde han det i kongreshøring klar, at han var skeptisk overfor Obamas plan om at begynde tilbagetrækningen af tropper i løbet af et år.

Den amerikanske overkommandos fortsatte kampe med en krig, de ikke kan vinde, vil resultere i flere politiske ofre – måske endda i det Ovale Kontor.

ALEX CALLINICOS
OVERSAT FRA SOCIALIST WORKER 2208

Strejker breder sig i Kina

Strejker, demonstrationer og konfrontationer med politiet er blevet et mere normalt syn i Kina over de senere år. Alene fra 2008 til 2009 mere end fordobledes antallet af disse, hvilket især skyldtes protester imod fabrikslukninger.

Kineserne kæmper især for bedre løn- og arbejdsforhold hvilket man blandt andet har set hen over sommeren med strejker, der har lammert alle Hondas fabrikker i Kina. Mange af de konflikter man har set i Kina er faktisk mundet ud i sejre for de strejkende, hvilket har været medvirkende til at inspirere arbejdere på andre arbejdspladser til at kæmpe for bedre vilkår.

Problemet er, at man ikke har en fagforening man kan bruge til at kæmpe, fordi den eneste autoriserede fagforening er statsstyret og oftere holder med arbejdsgiverne end med arbejderne, når det kommer til konflikt. Dette betyder på sigt at det er let at isolere strejkende arbejdere og derved knuse deres strejker, medmindre arbejderne formår at organisere sig sammen.

Kina bliver ofte beskrevet som en kommende økonomisk supermagt og et pragteksempel på hvilken gavnlig effekt det frie marked kan have på et lands øko-

nomi. Disse beskrivelser er helt rigtige, hvis man nøjes med at forholde sig til det faktum, at Kina, økonomisk set, er blevet styrket gennem de sidste cirka 30 år og dette er sket samtidigt med en stigende grad af privatisering. Dette er dog ikke hele historien.

Kina har rigtignok privatiseret store dele af landbruget og visse dele af industrien, men staten har stadig kontrol over de vigtigste dele af industrien. Denne statskontrol har været en afgørende grund til at man har kunnet afbøde konsekvenserne af forskellige „småkrise“ som fx tigerøkonomiernes sammenbrud i 1997 og IT-boblen i 2001, og at man har formået at have økonomisk vækst selv under den nuværende krise.

Kinas økonomiske vækst har hidtil baseret sig på at kunne eksportere til det amerikanske marked, og selv om Kina også eksporterer til andre markeder, har de fremskrivninger, som spår Kina til at blive en økonomisk supermagt, ikke taget højde for, at der er en grænse for hvor meget Kina kan eksportere til især amerikanske forbrugere.

Den økonomiske udvikling i Kina har også medført øget ulighed, at landet er blevet mere opdelt, og at centralmagten er blevet svækket. At uligheden er blevet større kommer både til udtryk i indkomstforskellen mellem

virksomhedsejere og arbejdere, og i løn- og prisforskelle imellem forskellige landsdele. Den sydøstlige del af Kina, især kysten og de store byer, er blevet centre for den økonomiske vækst hvilket har gjort, at millioner af arbejdere søger dertil fra indlandet i håb om at få arbejde, ofte med den konsekvens at migranternes forældre bliver efterladt og er afhængige af børnenes indkomst for at overleve.

Den økonomiske skævvridning af Kina har formentlig også været en underliggende grund til de mange regionale opstande, der har fundet sted de senere år. En anden grund til, at landet er blevet mere opdelt, er, at den centrale regering har afgivet en del af sin økonomiske magt til lokale regeringer i blandt andet de forskellige provinser hvilket har betydet en større økonomisk vækst.

Dette har selvsagt svækket centralregeringen, men en potentielt vigtigere faktor i dennes svækkelse er at arbejderklassen er begyndt at røre på sig. De kinesiske arbejderes kamp gavner faktisk også danske arbejdere, da højere løn i Kina vil mindske vægten af arbejdsgivernes trusler om udflytning af arbejdspladser fra Danmark på grund af „for høje lønninger“ og det er derfor vigtigt for os i vesten at støtte deres kamp, hvor vi kan.

TIL FORSVAR FOR DE LIGE VELFÆRDSGODER

Velfærdsstaten er under stadige angreb fra de borgerliges side. Nogle af angrebene er mere snedige end andre. Tag bare den tidligere konservative partileder Bendt Bendtsen, der nu har foreslået, at folkepensionen ikke skal gives til de rigeste. Konservativ Ungdom (KU) har fulgt op med at foreslå, at børnechecken og SU'en også skal være forbeholdt de mest trængende.

KU's landsformand Lasse Honoré Rasmussen tilføje: „Vi er helt på linje med Bendt. For i dag får 75 % af danskerne penge fra staten hver måned. Men det kan ikke være rigtigt, at 75 % af befolkningen er svage. Vi vil gerne give velfærd fra bunden til de svageste i stedet for at give til alle.“

Umiddelbart lyder det meget fornuftigt, nærmest solidarisk at de rige ikke skal ha', men at pengene skal gå til de fattigste. Men når det foreslås af et parti, der går ind for at lempe topskatten for de rige, så bør alle alarmklokker ringe.

At alle folkepensionister får folkepension, at studerende har ret til SU, at børneforældre får børnechecken, gør, at disse velfærdsgoder er sværere at fjerne, fordi alle vil have en interesse i at disse ydelser ikke fjernes. Fjerner man den lige ret, vil stadig flere og flere mennesker risikere at miste retten til disse ydelser.

Det vil ikke kun blive de rigeste ti procent, der ikke for

ret til disse goder, men også store dele af arbejderklassen. Det vil blive et politisk slagsmål ved hver eneste finanslovsforhandling, hvor snittet skal lægges for de forskellige goder. Man kan allerede høre de konservatives argumenter: 65 % af befolkningen modtager penge fra staten hver måned. Men det kan ikke være rigtigt at 65 % af befolkningen er svage ...

Det reelle formål med de konservatives forslag er at udhule velfærdsydelseerne, så der kan gives mere til de rigeste i form af skattelettelse. Og ingen tvivl, de konservative skeler til andre lande, der ikke har det samme veludbyggede velfærdssystem som i Danmark. I mange lande er det nærmest umuligt at gennemføre et studie, hvis du kommer fra fattige kår, med mindre du er heldig at få et privat stipendium. Sådan er det f.eks. i de konservatives drømmeland: USA.

Det at folkepension, SU osv. er en ret betyder, at modtagerne ikke bliver stemplet som svage der har brug for støtte. Fx. bliver de fattigste ældre som modtager som modtager ældrecheck, netop ved at de modtager den stemplet som fattige. Hvilket ikke var sket ved en forhøjelse af folkepensionen.

Endvidere er det for staten langt lettere at administrere ikke at skulle gradbøje disse goder efter indtægt og for-

mue, og hvis de blev fjernet for millionærerne alene, så er det begrænset, hvad det giver i statskassen. Langt de fleste, der får disse lige velfærdsgoder er ganske almindelige mennesker og ikke i millionærklassen.

Det er i de nordiske lande, hvor mange ydelser er en rettighed, som også de rigeste har, at der er den største omfordeling fra rige til fattige gennem velfærdsydelseerne. Hvis man vil tage penge fra de rigeste vil det være langt bedre at gå efter erhvervsstøtten, beskatte aktiegevinster, eller deres indbetalinger til pensions opsparinger.

Man kunne også starte med at afskaffe ministerpension, men det foreslår Bendt Bendtsen nok ikke. For hvordan skal han så finansiere jagtturene med sine rige venner, når han ikke længer får sin fede hyre fra Europa Parlamentet. Hedeselskabet betaler nok ikke hans jagtture, når han ikke længer har politisk indflydelse.

PETER IVERSEN

AGURKE-STREJKE I AGURKETIDEN

I de sidste uger har man i østjyske medier og i 3F's nyhedsbrev kunnet læse om danske væksthushgartnerier, der hyrer vikarer fra Østeuropa til en løn der er nogenlunde det halve af hvad overenskomsten foreskriver.

Hos Gartneriet Nymarken ved Århus, som årligt producerer 2,5 mio. agurker, har man gennem vikarbureauet Baltic Workforce hyret vikarer til 60 kr. i timen plus et gebyr til Baltic Workforce på 30 kr. i timen. Overenskomsten for området dikterer en mindsteløn på 124 kr. i timen.

I juli iværksatte 3F en blokade mod gartneriet, og efter blot fem timers blokade valgte gartneriet at fyre Baltic Workforce. Efterfølgende er to af de tidligere vikarer, som ikke er medlemmer af 3F blevet ansat til dansk løn, mens tre medlemmer af 3F, der sammenlagt har arbejdet 36 år i gartneriet ikke er blevet genansat, som det ellers er kutyme efter en lovlig konflikt. En sag der nu ender i arbejdsretten. Dagen efter opsagde to fynske gartnerier aftaler med et vikarbureau der svarer til Baltic Workforce efter trusler om blokader og strejker.

Det kan altså godt betale sig at aktionere mod forholdene på gartnerierne, og alene truslen om aktioner ser ud til at have en stor effekt, da tre andre gartnerier har droppet Baltic Workforce alene på grund af truslen om blokade.

Problemet er massivt. Charlotte Petersen, formand for 3F i Odense siger til Modkraft.dk: „Det er svært at finde frem til gartnerier med overenskomstforhold, der kan tjene som et 'godt eksempel'. Brugen af underbetalte vikarer sker jo med støtte fra arbejdsgiverorganisationen GLS-A (Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere).“

Hvorvidt GLS-A støtter brugen af underbetalte vikarer og kan drages til organisationsansvar for brud på overenskomsten, afgøres i arbejdsretten, og ændrer for så vidt ingenting. Der findes masser af lovlige smuthuller til ikke at betale folk en ordentlig hyre – og arbejdsretten er i øvrigt ikke ligefrem kendt for at holde med arbejderne.

Kampen er mere politisk end juridisk. 3F må fortsat stramme skruen yderligere om de gartnerier, planteskoler og landbrug, der ikke kan finde ud af at betale overenskomstløn, med strejker, blokader og demonstrationer. Men samtidig skal man i langt højere grad end i dag forsøge at rekruttere de østeuropæiske kolleger til fagforeningen. De har ingen interesse i at underbyde danske overenskomstlønninger. Det har kun arbejdsgiverne.

Uden borde og stole – en Århus-historie

Af Lars Henrik Carlskov

I Århus har man afskaffet borde og stole. Dog kun kortvarigt, og kun ved eksamen – og naturligvis kun ved eksamen for *udlændinge*.

For at opnå dansk statsborgerskab skal man nemlig bestå en skriftlig „indfødsretsprøve“. Men da denne prøve 3. juni blev afviklet i Århus, var det lokale, der normalt anvendes, optaget på grund af dronningens besøg i byen. Derfor måtte de 270 deltagere i stedet tage prøven på tilskuerrækkerne i håndboldhallen NRGi Arena, hvor de måtte bruge skødet som skriveunderlag.

Denne særprægede eksamensafvikling er blevet godkendt af Integrationsministeriet. Og da almindelige borde og stole tilsyneladende ikke tillægges nogen særlig betydning, kan det undre, at ministeriets embedsmænd ikke selv for længst har flyttet deres kontorer ind på tilskuerrækkerne i landets håndboldhaller.

Dumpekarakter

Det koster 1660 kr. – ikke at bestille et bord, for dem var der ingen af – men at tage prøven. Der skal nemlig både betales et „grundgebyr“ og „deltagergebyr“ for at få lov at svede, ikke over det manglende eksamensbord, men over selve prøven.

Integrationsministeriets embedsmænd er trods alt så humane, at de ikke vil fratage udlændinge fornøjelsen ved at svede.

Det kan dog ikke på forhånd udelukkes, at dette vil være et krav fra Dansk Folkeparti ved de kommende finanslovsforhandlinger.

Tidligere på året viste en undersøgelse i Ugebrevet A4, at hver tredje DF-vælger (og en femtedel af befolkningen) ville dumpe ved indfødsretsprøven og dermed ikke kunne opnå dansk statsborgerskab. Men hvis udlændinge, der i mange tilfælde er født og opvokset i her i landet, ikke består prøven, skyldes det naturligvis, at de har brugt for meget tid i al-Qaeda-terroristræningslejr eller på at forsøge at proppe deres kone ned i en burka.

Søren Krarups hoved

Også denne gang var det lykkedes at udarbejde prøvespørgsmål, hvor ingen af svarmulighederne var korrekte. Integrationsminister Birthe Rønn Hornbech har efterfølgende nægtet at give dispensation til dem, der går glip af statsborgerskab på grund af denne fejl.

Men alle den slags bagateller bør naturligvis ikke overskygge glæden over vores kongehus. Og hvem har i grunden brug for borde og stole, for når de kongelige er i nærheden skal man, hvis ikke kaste sig i støvet, så dog i hvert fald rejse sig op.

Moralen i denne vaskeægte Århus-historie er, at hvis du ikke er født med blåt blod i årerne og en sølvske i røven, skal du fra tilskuerrækkerne i en håndboldhal af samme betonagtige beskaffenhed som Søren Krarups hoved, kunne svare rigtigt på spørgsmål uden rigtige svar – ellers er du ikke velkommen.

Enhedslisten

STYRKER OG SVAGHEDER

Enhedslisten vokser både i medlemstal og i meningsmålingerne. Vi har nu over 5.000 medlemmer. Og hvis der var valg i dag, ville vi få syv mandater i folketinget.

Fremgangen skyldes, at vi er det eneste parti, der tydeligt har sagt, at arbejderklassen ikke skal betale for krisen. Og fremgangen giver grund til optimisme, ikke mindst fordi vi med 5.000 aktive medlemmer ville kunne gøre en enorm forskel i opbygningen af modstanden imod regeringens forringelser. Den store demonstration 8. juni og meningsmålingerne viser tydeligt mulighederne.

Brug for aktive medlemmer

Kun omkring 15 % af ELs medlemmer stemmer til urafstemning om folketingskandidater. Derfor er det en afgørende udfordring at øge medlemsaktiviteten. Det kræver, at det politiske fokus flyttes fra Folketinget og ud på gader og arbejdspladser. Og det kræver, at vi ærligt vurderer den politiske situation og mulighederne for at opbygge aktivistiske bevægelser i den.

Desværre er medlemsdebatten på tværs af afdelingerne stort set ikke-eksisterende. Og hvis partitoppen vurderer muligheden for at opbygge aktivistiske bevægelser, delagtiggør de ikke medlemmerne i deres vurdering.

Ønsket om forbedringer pantsat hos De Radikale

I en mail til alle medlemmer skriver Johanne Schmidt-Nielsen: „Senest havde vi – efter hårdt pres – succes med at få de to partier til at melde ud, at de efter et valg vil tage udgangspunkt i den nuværende dagpengeperiode på fire år frem for i Lars Løkkes discountmodel.“

Realiteten er desværre, at S og SF kun har lovet, at tage udgangspunkt i fire år, når de starter forhandlingerne. Forhandlinger, der både inkluderer Dansk Arbejdsgiverforening og De Radikale, der indgik forlig med VKO om forkortelsen af dagpengeperioden. Når der dertil lægges, at den sidste socialdemokratisk ledede regering forkortede dagpengeperioden, blegner succesen.

Succes kræver modstand

I forbindelse med demonstrationen 2. juni strejkede bl.a. portørerne på Rigshospitalet samt havne- og stilladsarbejdere i Århus. Til demonstrationen 8. juni var der også flere strejker. Der har været medlemmer af Enhedslisten

I en mail til alle medlemmer skriver Johanne Schmidt-Nielsen: „Senest havde vi – efter hårdt pres – succes med at få de to partier til at melde ud, at de efter et valg vil tage udgangspunkt i den nuværende dagpengeperiode på fire år frem for i Lars Løkkes discountmodel“

involveret i de fleste af disse strejker. Det er deres erfaringer og de argumenter de brugte, som vi skal sætte i fokus, frem for ikke-eksisterende succeser i folketinget, hvis vi ønsker mere end 15 pct. aktive medlemmer.

For både nye og gamle medlemmer er det langt nemmere at argumentere for strejker, demonstrationer og andre faglige aktiviteter, når de ved, hvad der har virket og ikke virket for andre.

5.000 socialister, der argumenter for og organiserer aktiviteter sammen med andre på deres arbejdspladser og uddannelsessteder, vil i den nuværende situation kunne sikre en enorm bevægelse, der kunne presse Løkke og tvinge reelle forbedringer igennem – både under den nuværende og en kommende regering. Derfor skal fremgangen udnyttes til at give plads til aktivisterne i stedet for at fokusere alt omkring Christiansborg.

JAKOB KROGH

TOPCHEFER TJENER MILLIONER

„Når FOA's medlemmer ser de høje lønstigninger, bliver de rasende. Problemet er ikke, at cheferne får høje lønstigninger ét år. Problemet er, at det er hvert år. Når pengene går til lønstigninger til topcheferne, så betyder det lavere lønstigninger til den almindelige medarbejder og flere afskedigelser“ – Steen Parker Sørensen fra FOA til *Ugebrevet A4*.

Igennem de seneste år har offentlige chefer modtaget store lønforhøjelser. Fra 2008-2009 steg ministeriernes chefers løn med 8,3 pct. til næsten 1,6 mio. kr. om året. Og kommunaldirektørerne fik et løft i lønnen på 10 pct. svarende til 115.000 kr. ekstra.

De sidste 10 år er forskellen mellem lønningerne til de

offentlige chefer og deres ansatte eksploderet. Mens chefernes løn i de 10 år steg med 126 pct. – altså mere end en fordobling – steg pædagogernes løn kun 39 pct. og plejepersonalets løn kun med 40 pct.

Og mens cheferne forgyldes, får deres ansatte at vide, at der skal spares og effektiviseres, så de, der ikke bliver fyret i næste sparerunde, bliver nødt til at arbejde endnu hurtigere for at nå det hele. Billedet bliver på ingen måde bedre af at visse af chefernes bonusordninger handler om øget effektivisering – og dermed flere fyringer.

CHRISTINE BERGEN

Elever og studerende demonstrerede den 8. juni mod forringelser på deres uddannelse, og nu skal de sikkert til det endnu engang

NYE PLANER OM NEDSKÆRINGER I SU'EN

Ifølge Information arbejder embedsmænd i SU-styrelsen på planer om nedskæringer i SU'en.

Det mest sandsynlige er, at regeringen vil fjerne muligheden for at få SU et år udover den nominerede tid på kandidatuddannelserne, og i stedet give det som lån.

I den forbindelse konstaterer økonomiprofessor Claus Thustrup Kreiner:

„SU'en er ikke specielt hensigtsmæssig ud fra et fordelingspolitisk perspektiv. Normalt vil vi gerne omfordele penge til de svage i samfundet. SU'en tilfører penge til dem, som er de stærke, og som vil komme til at tjene mange penge senere i livet. Derfor bør de kunne overskue at tage et billigt lån på kandidatdelen af uddannelsen, som de så kan betale tilbage, når de begynder at tjene penge.“

Økonomiprofessoren overser dog, at ikke alle, der bruger lang tid på en kandidatuddannelse, bliver færdige. Og at ikke alle, der bliver færdige, får et arbejde. Derfor vil det give langt mere omfordeling at beskatte dem, der faktisk begynder at tjene mange penge.

At konvertere dele af SU'en fra støtte til lån vil gøre det mere risikabelt for dem, der har brug for lånene at fortsætte, fordi de risikerer at stå med et lån, de ikke har råd til at betale. Dermed undermineres grundideen i at give SU til universitets-

studerende – nemlig at støtte de arbejderbørn, der forsøger at tage en universitetsuddannelse.

Brug for en samlet kamp imod nedskæringerne

Disse forringelser af SU'en er identiske med regeringens oprindelige udspil i rødvinnsreformen – den skattereform, der især gav de rigeste skattelettelse. Dengang protesterede de studerende med succes.

Protesternes succes skyldtes, at regeringen var bange for, at de kunne sprede sig til dele af arbejderklassen og derfor valgte den at udskyde forringelserne af SU'en, fordi det var vigtigere at give skattelettelse til de rigeste.

Studentorganisationerne skal lære af den gang og straks forberede protester mod nedskæringerne i samarbejde med dem, der bliver ramt af nulvækst, forkortelsen af dagpenge, nedskæringer i børnecheck osv.

Regeringens nedskæringer er et frontalangreb på velfærdssamfundet, derfor er der brug for, at vi står sammen mod angrebene. Hvis vi alle sammen kæmper vore egne små kampe, taber vi.

JAKOB KROGH

INGEN YTRINGSFRIHED TIL AT KRITISERE NEDSKÆRINGER

BUPL har startet en kampagne, der sætter fokus på de uheldige konsekvenser af nedskæringerne i daginstitutionerne.

En del af kampagnen er en T-shirt med teksten „Alle ender med Sorteper – nedskæringer på børneområdet er dyre i længden“. BUPL's medlemmer i Dragør må ikke have T-shirten på i arbejdstiden.

Dragør kommune har som første skridt i en sparerunde genåbnet forhandlingerne om budget for i år.

De politikere og medier, der forsvarede Jyllands-Postens ret til at trykke islamofobiske tegninger af Muhammed med en bombe i turbanen, føler åbenbart ikke, det er nødvendigt at forsvare ytringsfriheden, når den bliver benyttet til at kritisere deres beslutninger.

Det mener vi:

TEATERHÆR ELLER KLASSEKAMP?

Over hele Europa er den herskende klasse gået til angreb på arbejderklassen. I Grækenland, har arbejderne svaret igen med 6 generalstrejker i løbet af det sidste halve år. I resten af Sydeuropa har der også været store strejker.

Den 29. september har den europæiske fagbevægelse opfordret til fælles aktionsdag. Det er en glimrende mulighed for at vise, at vi også vil og kan strejke imod nedskæringerne.

Ny demonstration på vej

Efter succesen 8. juni indkalder har LO til demonstration den 5. oktober i forbindelse med folketingets åbning. Det har fået Fagligt Ansvar til at annoncere, at de vil indkalde til tillidsmandsmøde.

„Det kunne passende ligge 29. september, hvor den Europæiske Faglige Sammenslutning har annonceret en fælleseuropæisk aktionsdag mod nedskæringer. Tillidsmandsmødet kan så bruges til at forberede og mobilisere frem til en ny stor demonstration til Folketingets åbning den 5. oktober,“ siger Finn Sørensen fra Fagligt Ansvar og folketingskandidat for Enhedslisten.

Mødet giver muligheder for at forberede en landsdækkende strejke 5. oktober. Landsdækkende strejker kræver forberedelse, derfor er der også behov for et tillidsmandsmøde før slutningen af september.

Hvis et tillidsmandsmøde blev indkaldt i slutningen af august, kunne det bruges til at forberede strejke sammen med fortroppen af Europas arbejdere den 29. september, der så kunne gentages når folketinget åbner, hvis ikke Løkke og CO. har trukket nedskæringspakken tilbage.

Start organiseringen nu

Lige gyldigt hvornår der bliver holdt tillidsmandsmøde skal vi allerede nu begynde at opbygge netværk lokalt i de enkelte fagforeninger, på arbejdspladser og uddannelsessteder.

Vi skal mobilisere både til demonstrationen og til tillidsmandsmødet, og vi skal organisere lokale møder, hvor vi diskuterer, hvordan vi rykker kampen fremad. En diskussion der bliver mere frugtbar hvis vi inddrager de sydeuropæiske erfaringer.

En af de vigtigste sydeuropæiske erfaringer er, at socialdemokraterne i Spanien og Grækenland er lige så ivrige med sparekniven som Berlusconi i Italien. Derfor kan vi ikke forlade os på en socialdemokratisk regering, men er nødt til at fastholde vores egne netværk.

En anden vigtig erfaring er, at éndags-strejker ikke er nok – ellers vil grækerne ikke have været nødt til at organisere seks generalstrejker. Hverken i Grækenland eller noget andet sted har fagbureaukratiet været parate til stå i spidsen for mere end éndags-strejker.

Hvis vi ikke endnu engang vil samles på slotspladsen for at gå hjem igen som fagbureaukatiets teaterhær, skal vi udnytte éndags-aktioner til at vinde opbakning til at fortsætte kampen i mere end en dag af gangen.

Socialistisk Arbejderavis

Udgivet af Internationale Socialisters Ungdom, Poste restante, H C Ørstedesvej 54, 1879 Frb. C konto Nr.: 5381 - 0490686

saa@socialister.dk
www.socialister.dk
Tryk: Trykcentralen Ansv.: Jakob L. Krogh. Red. afsluttet den 12. juli 2010 - ISSN 1600-2687

NEDSKÆRINGER

FRANKRIG

Den 25. juni var 800.000 på gaden i protest, mens der var spredte strejker. De protesterede imod nedskæringerne, der vil hæve pensionsalderen og øge kravet til hvor mange år man skal have arbejdet for at få fuld pension fra 40 til 42 år.

Udover forringelserne i pensionen indeholder den krisepakke, som præsident Sarkozy har fremlagt, forringelser af uddannelserne, af sundhedsvæsenet, arbejdsløshedsunderstøttelsen og fald i antallet af offentligt ansatte.

Sarkozy argumenterer med, at pensionsalderen er højere i resten af Europa, og at den er blevet sat op i resten af Europa. Det er rigtigt, men de franske arbejdere mener ikke, at de skal rammes, bare fordi resten af Europas arbejdere har accepteret forringelser.

François Chèreque, generalsekretær for Frankrigs største fagforening CFDT, sagde i forbindelse med demonstrationerne og strejkerne: „I landet hersker der en stigende følelse af denne brutale reforms uretfærdighed.“

To tredjedele af franskmændene er imod regeringens plan om at hæve pensionsalderen. Det har fået Socialistpartiet, der i januar mente det var nødvendigt med en pensionsreform, til at støtte op om demonstrationerne.

I december 1995 forsøgte regeringen i Frankrig også at hæve pensionsalderen. Dengang strejkede store dele af Frankrig i en måned og fik til sidst stoppet forringelserne.

FAKTA: FRANKRIG

- Budgetunderskud: 8,2 pct. af BNP
- Statsgæld forventes af være 83 pct. af BNP i 2010
- Arbejdsløshed: 10 pct.
- Hæver pensionsalderen fra 60 til 62 år
- Nedskæringer på 100 mia. euro frem til 2013

ITALIEN

En million arbejdere på gaden mod voldsomme nedskæringer

Fredag den 25. juni gik mere end en million på gaderne i hele Italien i protest-demonstration mod Berlusconi's nedskæringer.

Italiens største fagforbund CGIL havde opfordret til strejker og demonstrationer. Mange offentligt ansatte strejkede hele dagen, mens de privatansatte strejkede i 4 timer for at gå til demonstration.

Parolerne på demonstrationen var især vendt imod Berlusconi's spareforslag, men også krav om statsstøtte til truede arbejdspladser og for beskyttelse af immigrantarbejderne var at finde.

Fulvio Mammoni, fra CGIL, sagde i sin tale til demonstranterne i Napoli: „Vi siger nej til det her budget. Det er forkert, uretfærdigt, lammer væksten, får ikke produktionen i gang, det rører ikke de rige, og det straffer arbejderne.“

Den 9. juli var det journalisternes tur til at gå i strejke, denne gang i protest imod at medie-mogulen Berlusconi forsøgte at begrænse mediernes muligheder for at afsløre hans talrige skandaler.

Øverst: Protest i Paris mod højere pensionsalder. Midterst og nederst: fra protesten i Rom 25. juni

i Europa

MODSTAND

IRLAND

Før krisen kom i 2008 havde der været gang i den irske økonomi. Landet havde haft vækstrater på 7-9 pct. de foregående 10 år, havde givet skattelettelse til virksomhederne og til de rige, og havde privatiseret dele af den offentlige sektor.

Under boomet faldt arbejdsløsheden næsten til 0, og for første gang flyttede folk *til* landet for at arbejde i stedet for den masseudvandring (50.000 om året), man tidligere havde set.

Men grundlaget for boomet var ikke holdbart. Det byggede specielt på byggebranchen, hvilket har ført til, at man i dag – i et land med 5 mill. indbyggere – står med 300.000 tomme boliger(!)

Nu, efter krisen kom, er arbejdsløsheden steget til 13,4 pct., og folk er igen begyndt at flytte fra Irland.

Nedskæringer og bankpakker

Det borgerlige regeringsparti Fianna Fáils svar på krisen er massive nedskæringer og støtte til banker. I 2008 garanterede man banker støtte mod at gå bankerot.

Man oprettede en statsbank (Nama), hvis formål var at opkøbe alle de dårlige lån fra private banker – det har indtil videre kostet staten 73 mia. euro (ca. 540 mia. kr.). Og det har også vist sig at regeringen har givet massiv støtte til folkene bag byggebranchen.

Imens kræver regering og arbejdsgivere at arbejderne betaler regningen. Spareplanen rammer hårdt, og arbejdsgiverne taler desuden om, at privatansatte skal gå 10 pct. ned i løn. Derudover skal det offentlige budget beskæres med mindst 3 mia. euro om året de næste 4-5 år for at „bevare konkurrenceevnen“.

Den irske regering stiller sig helt på kapitalisternes side. Den har givet 80-100 mia. euro i støtte til banker, som selv har rodet sig ud i krisen, og samtidig sætter den arbejderne i store problemer med sine hårde nedskæringer, der skal spare staten 20 mia. euro!

Krisen har betydet en enorm vrede, og opbakningen til Fianna Fáil og deres allierede i Det Grønne Parti er totalt faldet sammen.

Irland er blevet brugt som eksempel på et land uden modstand mod omfattende nedskæringsplaner. Men der er modstand.

„De slagord som græske arbejdere råbte, da de var på gaden tidligere i år – 'Vi kæmper imod, vi er ikke som irerne' – blev jeg ret irriteret over det. Men det er sådan man taler om os,“ siger Richard Boyd Barrett, medlem af Socialist Workers Party i Irland og valgt til byrådet for partiet People before Profit.

I 2008 da regeringen prøvede at skære ned på studerende og pensionister gik de på gaden og holdt møder. Det endte med at regeringen blev nødt til at trække i det mindste nogle af forringelserne af bordet. I 2009 har der været store strejker i den offentlige sektor, og mange massive demonstrationer – hvoraf 2 demonstrationer samlede over 100.000. Selv medierne talte om at situationen ville eskalere, og at regeringen ville blive afsat. Men fagforeningstoppen satsede på at forhandle med regeringen, og bevægelsen kom ikke videre end til demonstrationer på det tidspunkt.

I 2010 har der været strejker mod lønnedgang, angreb på pensionerne og nedlæggelsen af arbejdspladser. Der er ved at blive bygget netværk op uafhængig af fagbureaukratiet. Disse netværk tiltrækker nye folk – også fagforeningsrepræsentanter, der er trætte af forhandlinger og som vil organisere rigtig modstand.

FAKTA: IRLAND

- Offentlige udgifter beskæres med 7,5 pct. af BNP i 2010 – og flere besparelser i 2011.
- Lønnedgang på 15 pct. for offentligt ansatte.
- 10 pct. nedgang i børnetilskuddet.
- 4,1 pct. nedgang i arbejdsløshedsunderstøttelsen.
- Besparelser på 1,4 mia. euro (ca. 10 mia. kr.) i 350.000 offentligt ansattes pensioner.

PORTUGAL

Socialistisk Arbejderavis har talt med Josi Rias, der er aktivist i Venstre-Blokken i Portugal.

Hvad er den politiske situation i Portugal?

I september var der valg. Valgkampen var fokuseret på den økonomiske krise. Det lykkedes Socialistpartiet [socialdemokratisk parti] at beholde regeringsmagten. Samtidig blev venstrefløjen væsentligt styrket. Venstre-Blokken gik 3,4 pct. frem til 9,8 pct., mens kommunisterne fastholdt deres opbakning, så de nu er lidt mindre end Venstre-Blokken.

Dette har ændret det parlamentariske styrkeforhold, men Socialistpartiet har alligevel valgt at alliere sig med højrefløjen i økonomiske spørgsmål, mens det har givet indrømmelser på små sociale spørgsmål som at tillade homoseksuelle ægteskaber.

Socialistpartiet har bl.a. gennemført en enorm nedskæringspakke, efter krav fra EU. På den måde er situation meget parallel med den græske situation.

Dette har ført til en forøgelse af modstanden. Den 27. maj havde vi en af de største demonstrationer siden diktaturets fald i 1974 med mere end 200.000 på gaden i Lissabon. Dette øgede håbet om en generalstrejke. Venstrefløjen var helt afgørende i at organisere den store demonstration 27. maj, fortæller Josi Rias.

Strejken udviklede sig ikke til en generalstrejke. Men jernbanearbejderne og andre dele af den offentlige transport holdt en éndags-strejke 8 juni, der også involverede elektronik- og kemi-industrien, og nye demonstrationer i storbyerne.

Hvad argumenterer venstrefløjen for at der skal gøres?

Den modstand, der er ved at opstå, skubber de på for at udvide. I parlamentet har de stemt imod det hele. Men alle vidste, at det ikke ville føre til et brud mellem regeringen og deres samarbejde med højrefløjen.

På den måde er situationen modsætningsfyldt med voksende modstand, men stadig nedskæringer.

FAKTA: PORTUGAL

- Offentlige ydelser og arbejdsløsheds-understøttelse nedsættes med 15 pct.
- Lønnen fastfrysnes i den offentlige sektor.
- Nedskæringer i offentlige investeringer.
- Stigning i moms på 1 pct.
- Privatisering af de sidste offentligt ejede dele af det finansielle system.

SPANIEN

I Spanien er det det socialdemokratiske regeringsparti PSOE under ledelse af Zapatero der fører sparekniven under stor utilfredshed fra almindelige arbejdere der går på gaden i protest.

Den 8. juni var der indkaldt til strejke for de offentligt ansatte i protest mod regeringens planer om at skære i deres løn. 170.000 var på gaden den dag.

Der blev lavet blokader foran arbejdspladser, stjålet møbler fra formanden for arbejdsgivernes organisation, der blev brugt til at blokere veje med. Brandmændene brød ind i Madrids børs med et banner, hvorpå der stod: „Borgerne betaler for jeres grådighed“.

Den 29. juni blev 80 pct. af industrien lammet af strejke, og i starten af juli lammede transportarbejdere hele Madrids metrosystem i 4 dage med en strejke.

Spanien er et af de lande i Europa der er hårdest ramt af krisen. De sidste få år er 1,5 millioner flere blevet arbejdsløse – så arbejdsløsheden nu er over 20 pct. i Spanien.

Job-usikkerhed

I 80'erne og 90'erne stod PSOE bag arbejdsmarkedsreformer, der har forringet arbejdsvilkårene for mange. Mere end 80 pct. af alle arbejdere under 30 år er nu ansat på midlertidige kontrakter med stor job-usikkerhed til følge.

Derfor har det også vakt vrede, at PSOE endnu engang står (alene) bag en ny arbejdsmarkedsreform, der skal gøre det lettere og billigere for arbejdsgiverne at fyre deres ansatte, og som vil formindske arbejdsgivernes forpligtelser ved nyansættelser.

Om nedskæringerne og forringelserne har Zapatero sagt: „Jeg ved, at der er protester fra dem, der ikke deler vort synspunkt, herunder fagforbund, men vi foretager ikke ændringer.“

Med sin krisepakke har PSOE som resten af Europas magthavere ladet arbejderklassen betale for en krise den ikke selv har nogen skyld i.

Omkring halvdelen af Spaniens gæld til Europas 30 største banker er privatpersoners gæld. Det er disse privatpersoner som regeringen prøver at redde ved at lade arbejderne betale.

Den 29. september er der fælles europæisk aktionsdag mod Europas magthaveres krisepaner. Spanske fagforeninger har allerede indkaldt til den spanske del af den generalstrejke, som gerne skulle lukke hele Europa ned i 24 timer.

FAKTA: SPANIEN

- Den spanske regerings spareplan på 15 mia. euro (over 100 mia. kr.):
- 5 pct. lønnedgang for alle offentligt ansatte fra 1. juni og fastfrysning af deres løn til 2011.
- Nedlæggelse af 13.000 offentlige job i løbet af 2010.
- Pensionsalderen 2 år op og fastfrysning af pensionerne.
- Forhøjelse af moms på 2 pct.
- Reglerne for arbejdsgivernes forpligtelser ved ansættelse og afskedigelse lempes.

BP-oliekatastrofen

REGERING OG OLIEINDUSTRI HÅND I HÅND

Mange steder langs USA's sydkyst ser man små protester som denne i Grand Isle, Louisiana: „Til minde om alle de ting vi har mistet – takket være BP og forbundsregeringen“. På de hvide kors står der fx „sand mellem tæerne“, „refjiskeri“, „tun“, „stranden“, „sandslotte“ osv.

Obama 2. april: „I dag er olieplatforme generelt ikke årsagen til oliespild. De er teknologisk meget avancerede.“ Udtalelsen kom kun 18 dage før eksplosionen på *Deepwater Horizon*.

Siden har den udviklet sig til den absolut værste miljøkatastrofe i USA's historie. Det skønnes nu, at 25-30.000 tønder olie om dagen strømmer ud i Den mexicanske Golf. Det svarer til en *Exxon Valdez*-ulykke hver 8.-10. dag. *Exxon Valdez*-ulykken i 1989 ved Alaskas kyst var det hidtil værste olieudslip i USA.

BP skjuler katastrofen

Der er tale om skøn. BP forhindrer aktivt tilsynsførende teknikere i at overvåge ulykkens udvikling. Og forhindrer, ofte med myndighedernes hjælp, journalister og forskere i at komme tæt på ulykkesstedet.

De giftige opløsningsmidler, BP spreder i tonsvis, er med til at skjule omfanget af katastrofen ved at sende olien væk fra overfladen. Skaden på dyre- og planteliv bliver ikke mindre, kun mindre synlig. Og gør det meget sværere at

samle olien op eller bare inddæmme den.

Resultat: BP slipper for billeder af store olie-søer i pressen – og håber på at slippe nogle milliarder billigere i erstatning.

Systematisk kynisme

Antallet af oliespilds-ulykker stiger foruroligende. Siden 1964 er 330 ulykker i Den mexicanske Golf betegnet som „betydelige“. Heraf er halvdelen sket inden for de seneste 10 år – dvs. i Bush's og Obamas periode.

Der er især to årsager til dette. Den ene er, at de lettilgængelige olieklæder er ved at være udtømte. Derfor henter man nu i stigende grad olie fra mindre tilgængelige steder.

I Canada, som er USA's største olieleverandør, sker det gennem de berygtede tjæresands-udvindinger. Her sprænges kæmpestore bjergområder i stumper og stykker og efterlader månelandskaber af ufrugtbar natur.

Samtidig stiger antallet af dybhavs-boringer. Alene i Den mexicanske Golf er der foretaget over 50.000 boringer.

27.000 af disse boringer er opgivet som i øjeblikket

uprofitable, mange af dem uden at være forsvarligt lukket. Olieindustrien ignorerer systematisk reglerne, uden at regeringen griber ind.

Jo mere jagten på den sidste olie intensiveres, jo flere ulykker og miljøkatastrofer vil vi se. Og jo mindre tilbøjelige vil regeringerne være til at håndhæve miljøkrav til olieindustrien.

Fx stammer Obama-citatet øverst fra fremlæggelsen af en plan for en massiv udvidelse af antallet af dybhavsboringer omkring USA's kyster.

Det er ikke kun af hensyn til klimaet, at vi skal kræve omstilling til vedvarende energi – nu!

Ræven vogter gæs

Den mere direkte grund til ulykkerne er, at det bogstaveligt talt er olieindustriens folk, der står for regeringens tilsyn med olieindustrien.

Tilsynet ligger hos indenrigsministeriets Minerals Management Service (MMS). Randall Luhti, MMS-direktør i Bush-årene, er nu præsident for National Ocean Industrial Association (NOIA), en af olieindustriens mange lobbyorganisationer. Hans forgænger som NOIA-boss var Tom Fry, chef for MMS under Clinton administrationen.

Obama lovede et stærkere tilsyn med olieindustrien – men udpegede Ken Salazar, en af olieindustriens kæledægger, som indenrigsminister og øverste politisk ansvarlige for tilsynet. Hans viceminister, Sylvia B. Baca, kom direkte fra BP efter en post i Clinton-administrationen.

De åbne svingdøre mellem industri og tilsyn betyder, at ingen er interesserede i at komme i alvorlig konflikt med olieindustrien, hvor de kan forvente at få højst vellønnede stillinger.

Flere ulykker på vej

Obama-regeringen vil have mere olie. Derfor fedter den for olieindustrien. Olieindustrien er verdens mest magtfulde industri. Derfor kan den ignorere miljøkrav og forhindre offentligt tilsyn.

Det eneste positive ved *Deepwater Horizon*-katastrofen er, at mange nu begynder at få øjnene op for, hvordan samspillet mellem regering og industri truer mennesker og miljø.

Den slags ulykker og miljø-ødelæggelser er dagligdag i fattigere lande, men er sjældent i stand til at nå medierne i det globale Nord.

JØRN ANDERSEN

KAN NEGATIV ØKONOMISK VÆKST LØSE KLIMAKRISEN?

Under klimatopmøde-demonstrationen 12. december havde den største blok parolen „System Change – Not Climate Change“. Mange af disse klimaaktivister havde en grundlæggende kapitalisme-kritik.

Kapitalismen er et system styret af konkurrence og jagten på profit. En konkurrence som tvinger den enkelte kapitalist til at investere størstedelen af sin profit i ny og mere effektiv produktionsteknologi og dermed udvide produktionen, hvilket næsten altid fører til øget CO₂-udledning. Dette har fået mange aktivister til at kræve en negativ økonomisk vækst som en del af løsningen på klimaproblemet. Men kravet om negativ økonomisk vækst kan ikke løse klimakrisen.

Vi skal producere os ud af klimakrisen

3 milliarder mennesker lever for under 2 dollars om dagen. At sige til dem at de skal sænke deres forbrug er det samme som at dømme dem til døden. Mange klima-aktivister argumenterer for systemforandringer netop for at forbedre levestandarden for verdens fattige.

Klimakrisen skyldes udledning af CO₂. For at afværge den skal vi sænke udledningen af CO₂ ca. 80 pct. Det kan vi gøre uden en nedgang i produktionen, hvis vi erstatter CO₂-udledende produktion (fx kulkraftværker) med CO₂-neutral produktion (fx vindmøller, vandkraftværker osv.). Dermed kan forholdene for verdens fattige forbedres uden

nedgang i forbruget for resten af verdens arbejdere.

Det ville også kræve systemforandring. Systemforandringer kræver, at klimaaktivister allierer sig med dem, der har politisk magt til at gennemføre dem.

En alliance for systemforandring

Kapitalisterne er et lille mindre tal men har politisk magt, fordi de kontrollerer størstedelen af samfundets økonomiske ressourcer, af samme grund ønsker de ikke at ændre på kapitalismen.

Kapitalismens anden magtfulde klasse – arbejderne – udgør det store flertal og har politisk magt, fordi de kan sætte produktionen i stå gennem strejker. Men det kræver, at flertallet af arbejdere er villige til at udnytte denne magt.

Den økonomiske krise har gjort det tydeligt, at konsekvenserne af en negativ økonomisk vækst under kapitalismen er stigning i arbejdsløsheden, og deraf øget pres på velfærd, lønninger og arbejdsforhold.

Et forsøg på at skabe en 80 pct. reduktion af CO₂-udledningen gennem negativ økonomisk vækst gør det umuligt for klimabevægelsen at alliere sig med fagbevægelsen og resten af arbejderklassen og alle andre, der ikke er interesserede i et drastisk fald i deres forbrug. Derfor er der ikke en politisk magtbasis for kravet om negativ økonomisk vækst.

Brugsværdi eller bytteværdi

Marx skelnede mellem en vares to forskellige værdiformer: Brugsværdi og bytteværdi. Brugsværdi er vares funktion – en vindmøllens brugsværdi er, at den kan producere strøm når vinden blæser, mens dens bytteværdi er det som den kan sælges for.

For kapitalister er det eneste væsentlige en vares bytteværdi, fordi de producerer for profit. Derfor fokuserer borgerlige økonomer kun på bytteværdi. Dette kommer også til udtryk i deres mål for økonomisk vækst, der beskriver samfundets samlede produktion af bytteværdi.

For klimaet er det brugsværdien, ikke bytteværdien, der er afgørende. Derfor skal vi ikke bruge begrebet om økonomisk vækst, når vi stiller krav til produktionen.

Vi skal kræve, at der bliver produceret vindmøller osv., fordi de er med til at begrænse udledningen af CO₂, men samtidig kræve at der ikke bliver produceret privatfly eller fihjulstrækkere, fordi de øger CO₂-udledningen.

Fagforeningen Træ, Industri og Byg, har startet en kampagne for 25.000 klima job bl.a. til isolering af huse. Det er sådanne initiativer der giver et perspektiv om løsning af klimakrisen uden og der modarbejder massearbejdsløshed.

JAKOB KROGH

PIA & CO. ER NEDE - MEN ER DE FÆRDIGE?

Når ord som „smæk“, „tæsk“ og „lussing“ bruges i sammenhæng med Dansk Folkeparti, handler det normalt om partiets ønske om at genindføre forældres ret til at slå deres børn. Men her er disse ord faktisk hentet fra mediernes beskrivelse af en række meningsmålinger, hvor Pia Kjærsgaard & Co. får pryg på grund af halveringen af dagpengene og beskæringen af børnechecken.

DF har ellers haft uafbrudt fremgang siden stiftelsen for 15 år siden, og for deltagelsen i regeringens spareplan, var der udsigt til, at den stigende kurve ville fortsætte ved næste valg. Men nu står Pia Kjærsgaards tropper både til mandatmæssig tilbagegang og til at miste rollen som parlamentarisk støtteparti for en siddende regering.

DF er blevet taget på fersk gerning i løftebrud i forhold til dagpengeperioden, som partiet flere gange har garanteret ikke at forkorte. Forsøget på at opbygge et image som „socialt ansvarlig“ har fået gevaldige ridser i lakken.

Hvem skal betale?

Det er dog langt fra første gang, at Dansk Folkeparti lægger stemmer til forringelser for almindelige lønmodtagere, studerende, arbejdsløse, førtidspensionister og de ældre. F.eks. har partiet stået last og brast med regeringens skattestop, som i kommunerne har medført store nedskæringer på ældreplejen, børnepasningen, folkeskolerne og det sociale område. Men når det ikke før har givet bagslag, skyldes det, at oppositionens alternativ er så svagt.

De Radikale konkurrerer på det økonomiske område med regeringen og Liberal Alliance om at have den mest asociale politik. Dertil kommer, at Socialdemokraterne og SF både har accepteret skattestoppet, den diskriminerende 24-års regel, det udemokratiske og liberalistiske EU-projekt, krigen i Afghanistan, fokuset på hårdere straffe, samt store dele af den DF-inspirerede asylpolitik og retorik omkring flygtninge og indvandrere.

Når DF bliver straffet nu, skyldes det sandsynligvis, at mange mennesker har svært ved at forstå, hvorfor de arbejdsløse og børnefamilierne skal betale for en økonomisk krise, de er uden skyld i.

For tidligt at juble

Selvom DF lige nu er i defensiven, er det vigtigt at huske, at en kommende socialdemokratisk-ledet regering vil lade store dele af den racistiske udlændingepolitik forblive intakt.

Den vil også fortsætte Afghanistan-krigen, som fremmer en racistiske forestilling om, at afghanerne ikke kan styre deres eget land uden NATO's imperialisme. Og nok så vigtigt har kapitalismen frembragt en økonomisk krise og en truende klimakatastrofe, både herhjemme og i resten af verden. Dette vil sandsynligvis øge den politiske polarisering, f.eks. over spørgsmålet om, hvem der skal betale for krisen. I den situation øges risikoen for, at de herskende klasser spiller racismekortet for at splitte arbejderklassen og undgå sociale oprør.

Dette kan give DF ny vind i sejlene, fordi folk ofte foretrækker „den ægte vare“ frem for partier, der nølende efterligner. Med andre ord er racisme-spørgsmålet tæt forbundet med andre politisk-økonomiske kampe. Og findes der et bedre tidspunkt til en anti-racistisk offensiv end nu, hvor Pia & Co. stadig er groggy?

LARS HENRIK CARLSKOV

EN NATIONALISTISK FOLKEFEST

VM i fodbold er overstået. Det danske fodboldlandshold havde ikke noget at byde på og røg hurtigt ud. Derfor blev det nationale hysteri kortvarigt, og godt det samme – fodboldmæssigt og politisk. Men nok engang blev VM en udstilling af sportens rolle som en økonomisk og ideologisk faktor.

At sport og penge hænger uløseligt sammen er åbenbar for selv de mest fanatiske sportstilhængere. Men sportens ideologiske rolle er ikke lige så tydelig.

Træner for fodboldlandsholdet Morten Olsen udtalte i et interview i Politiken om landsholdets rolle:

„I Danmark er landsholdene i vores store idrætsgrene en kulturinstitution, når vi er på. Og det er vi jo ved slutrunder – jamen, bevar mig vel, så ved vi godt, hvordan folk har det, uanset om de egentlig interesserer sig for fodbold eller ej. Den der sunde nationalisme, den er da utrolig vigtig i vores verden som samlingspunkt. Enten glæder vi os sammen, eller også er vi frustrerede sammen, hvis vi taber.“

VM styrker nationalismen

Nutidens måde at dyrke sport på opstod i snæver sammenhæng med kapitalismens gennembrud og opbygningen af den moderne nationalstat.

I dag udgør sporten en vigtig del af det ideologiske fundament for nationalismen sammen med kongehuset, flag, grænser, møntenhed osv. Disse udgør identifikationspunkter for landets indbyggere over for andre landes indbyggere. Vi har noget til fælles som danskere uanset klassetilhørsforhold. Det er den ideologiske

opfattelse, sportsbegivenheder som VM er med til at skabe.

Nationalisme skader arbejderklassen

En skarp opdeling mellem en sund og en farlig form for nationalisme giver ikke mening. Selv om Morten Olsen uden tvivl siger det, mange mennesker tænker: At sport er en folkefest, en lidenskab, noget uskyldigt, modsat den form for nationalisme, som er linket tæt sammen med racisme, undertrykkelse og krig, som de samme mennesker tager afstand fra.

Men også den form for nationalisme, som styrker internationale sportsbegivenheder, er med til at skabe ideer om, at „vi skal være med til at sikre Danmarks konkurrenceevne“.

Under overenskomst-forhandlingerne var det økonomer og arbejdsgiveres væsentligste argument imod reelle lønstigninger til arbejderklassen. Når Lars Løkke argumenterer for, at vi allesammen skal bidrage til genopretningsplanen, prøver han også at sælge planen med nationalistiske argumenter om, at vi alle er i samme båd, at vi har noget til fælles som danskere, uanset klassetilhørsforhold.

Hvis vi er i den samme båd er det os, der ror, mens Løkke og hans vener holder fest på soldækket.

Elitesport og konkurrence-mentalitet

Ligesom på kontor og fabrikker er nøgleordene for sports-

lig succes effektivitet og disciplin, hvilket ofte fører til nedslidning og ødelæggelse af den menneskelige krop.

Evnen til at blive først, gøre tingene bedre end andre og slå en anden. Alt, der tæller i elitesport, er målbart og kvantitativt. Elitesporten er på den måde et idealbillede på det markedsstyrede samfund, som politikerne vil have os til at acceptere.

Arbejdere, der til dagligt protesterer mod mange af disse ting, accepterer samtidig de samme holdninger og metoder, når det gælder sport.

For de mange tilskuere fra arbejderklassen giver sporten en mulighed for at flygte fra den kedelige fremmedgjorte hverdag og for at kunne identificere sig med de kendte stjerner, klubber og landshold, hvilket kan give afveksling og spænding i tilværelsen. Derfor skal man hverken fordømme dem, der ser sport, eller selv have dårlig samvittighed over det. Men man skal være opmærksom på sportens ideologiske rolle.

Sporten afspejler samfundets herskende ideologi og den kedelige hverdag. Som den tyske socialist Adorno rammende skrev det: „Underholdningen i avancerede kapitalistiske samfund er arbejdets forlængelse.“

Næste gang du sætter dig sammen med vennerne og ser bold sku' du – hvis du ikke plejer det – måske holde med det landshold Danmark møder – og så trække denne artikels argumenter ind – så får du med garanti en god og vigtig politisk diskussion om sport og nationalisme.

HANS ERIK MADSEN

Boganmeldelse

BONFIRE OF ILLUSIONS

Bogen 'Bonfire of Illusions – The Twin Crises of the Liberal World' af Alex Callinicos er et seriøst, marxistisk bidrag til at forstå den globale økonomiske og politiske situation. Som titlen antyder, beskriver Callinicos hvordan to liberale illusioner brister. Dels den liberale påstand om, at globaliseringen vil skabe en øget samhandel og en gensidig økonomisk afhængighed mellem staterne, der vil skabe en mere fredelig verden, og dels påstanden om en krisefri kapitalisme.

Callinicos ser det internationale system ud fra en optik, hvor den politiske sfære hænger sammen med den økonomiske, og hvor imperialismen er den systemiske sammenhæng mellem økonomisk og geopolitisk rivalisering.

Med afsæt i to begivenheder i 2008 argumenterer han for, at der er sket et skift i den politiske situation. Den ene begivenhed er krigen mellem Georgien og Rusland i sommeren 2008, hvor Rusland markerer over for verden, at de ikke accepterer en fortsat NATO-ekspansion ind over deres nabolande. Dermed synliggør krigen også, at USA ikke er en almægtig supermagt, der bare kan gøre som det passer dem.

I stedet for at konsolidere og uddybe USAs internationale magt, har krigen i Afghanistan og Irak gjort dem endnu mere sårbare og afhængige af andre, mindre magter i det internationale system. Selv om USA stadig er den eneste reelle supermagt, og dermed opretholder deres hegemoniske position i systemet, er deres rolle svækket, og de kan ikke længere skjule det. De bliver derfor udfordret af andre regionale magter i den internationale konkurrence og rivalisering.

Den anden begivenhed er den amerikanske bank Lehman Brothers' fallit i september 2008. Her punkteres myten om den sejrende og krisefri kapitalisme, og staterne må igen – stik imod den nyliberale ideologi, der har været dominerende de sidste årtier – indtage en styrende rolle i verdensøkonomien.

Men selvom staterne træder til og reder bankerne via enorme redningspakker i hele den vestlige verden, så løser det ikke problemet. Dels fordi det ikke forhindrer krisen i at gå fra en kreditkrise til en generel økonomisk krise.

En situation som selv IMF har kaldt den dybeste globale

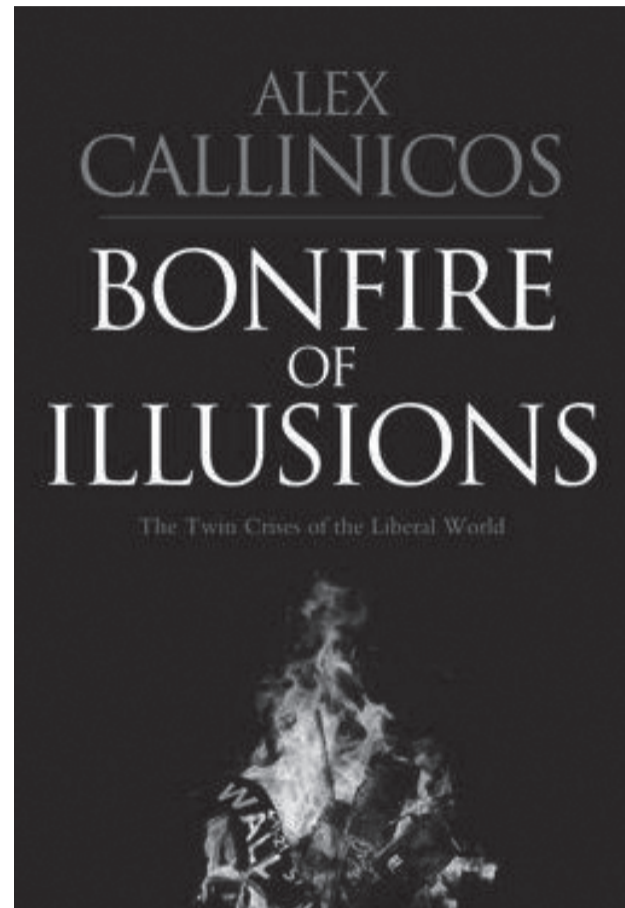
recession siden krisen i 30'erne, og hvor vi for første gang siden 2. Verdenskrig har oplevet et reelt fald i den globale produktion. Men også fordi den politiske forvirring medfører en mere grundlæggende ideologisk krise; herunder også muligheden for at marxister kan udnytte disse sprækker i magthavernes ideologi og politik, ikke kun til at levere reelle forklaringer, men også skabe opbakning til et socialistisk opgør med markedskræfternes hærgen.

I bogens første og mest omfangsrige del påviser Callinicos, hvordan den krise, som bliver udløst af tilfrysningen i finansmarkederne, reelt skyldes dybereliggende problemer med overproduktion og faldende profitrat. Problemer, som har været grundlæggende og tiltagende i verdensøkonomien siden halvfjerdserne, men som har været modgået (og dermed skjult) af perioder med opsving - skabt af et finansielt system, der grundlæggende fungerer ustabil, og med en stigende afhængighed af lån- og kreditbobler.

I bogens anden halvdel fokuserer Callinicos på staternes rolle, råderum og konflikter i et system præget af hårdere konkurrence og rivalisering. Og endelig, i bogens sidste del, diskuterer han forskellige politiske løsninger - fra magthavernes forskellige bud til muligheden af helt at afskaffe kapitalismen til fordel for socialisme.

Callinicos leverer en analyse med blændende og detaljeret overblik. Desværre kræver den også et temmelig stort teoretisk overblik af sin læser, og den er ærligt talt ikke helt let at komme igennem. Selvom den sprogligt er mere tilgængelig end det meste akademiske materiale, kræver dens indhold en temmelig sikker grundviden indenfor såvel marxistisk som borgerlig økonomisk teori, for slet ikke at snakke om en god portion stædig tålmodighed i det hele taget.

Dens styrke ligger til gengæld i den seriøse gennemgang af andre holdningers forklaringer, og den tålmodige diskussion med (og argumentation imod) disse. Bogen er således et temmeligt seriøst bidrag i en diskussion, hvor Callinicos overbevisende trækker læseren gennem argumenterne og giver en dybtgående forståelse af verdensøkonomien (og geopolitikken som følger) som et system af sociale relationer. Fra en (ofte nærmest metafysisk)

Bonfire of illusions kan købes på modstand.org

katastrofe hinsides vores kontrol, bliver krisen en konsekvens af menneskelige politiske handlinger, som igen kan ændres politisk. Dermed er bogen, om end ikke helt let tilgængelig, et uundgåeligt værktøj for de, der ønsker et solidarisk opgør med kapitalismen.

ALEXANDER LASSITHOTAKIS

Debatmøde

SYV – NUTIDENS SLAVER

Udlændingelovens syvårsregel, der betyder at udlændinge gift med danskere bliver udvist i tilfælde af skilsmisse inden syv års ægteskab, sætter rigtigt mange, især kvinder i en forfærdelig situation. I praksis betyder det, at mange kvinder bliver fanget i voldelige ægteskaber eller tvunget ud i prostitution af frygt for udvisning, fordi de ikke kan vende tilbage til hjemlandet.

Det er netop dette problem som Usma Ahmed Andresen og Tine Enghoff forsøger at sætte fokus på med deres projekt „Syv“. De to kvinder startede for to et halvt år siden projektet, hvor de bl.a. har talt med asylcentre og kvindekrisecentre, og de har lagt stor vægt på at give kvinderne selv en mulighed for at fortælle deres historie. Projektet har resulteret i en fotoudstilling, en video, en bog og et paneldebatmøde d. 3. juni.

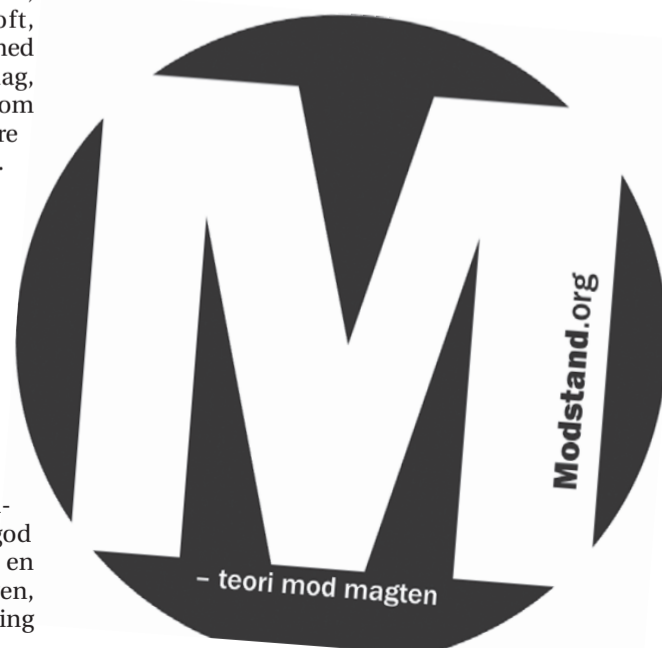
Mødet startede med oplæsning af tre kvinders historier fra bogen „Syv“. Det er historier om kvinder der jævnligt bliver tævet og voldtaget af ægtemanden, kvinder der frygter for deres børns sikkerhed, kvinder der bliver sultet og nægtet lægehjælp, kvinder der ikke må forlade hjemmet uden manden og som forbydes at gå i sprogskole, så de kan lære dansk. Forlader disse kvinder manden inden syv år, står de overfor udvisning, og det er ikke en mulighed at vende tilbage som fraskilt og enlig til en familie, der ikke kan forsørge dem eller har udstødt dem. Sådan ender mange kvinder fængslet mellem vold og udvisning i en slavelignende tilværelse.

Den efterfølgende paneldebat handlede bl.a. om hvordan

loven kunne ændres for at hjælpe disse kvinder, der blev holdt oplæg af Henriette Højberg, Dannerviden, Claus Juul, Amnesty International, Peter Michael Toft, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre og Usma Ahmed Andresen, der står bag projektet. Nogle af de forslag, oplægsholderne kom med, var bl.a. at ændre reglerne som i Norge, hvor kvinden ikke er nød til at kunne dokumentere volden for at få opholdstilladelse inden de syv år er gået. Og at manden skal forpligtes til at hjælpe kvinden, f.eks. med økonomisk støtte til sprogtiltag. Et andet forslag er, at det misbrug som disse kvinder udsættes for bør ligestilles med politisk forfølgelse.

Der var blandt oplægsholderne enighed om, at det ikke ville blive nemt at få gennemført en ny lovgivning med den nuværende regering. Desværre kom der ikke rigtig nogen bud på, hvad der kunne gøres for at presse regeringen eller politikerne. Det blev meldt ud fra arrangørernes side, at de havde undladt at invitere nogen politikere, fordi de stadig var i den indledende fase. På denne måde virker det lidt uambitiøst og tandløst, og det er rigtig synd, fordi projektet kan være en god platform til at presse en lovændring igennem. Men en vision om kun at informere folk om problemstillingen, og forhåbningerne om at folketinget og en ny regering kan løse det er ikke tilstrækkelig.

SARA PEGHINELLI SCHUMACKER

KIRGISISTAN I OPRØR

I april i år væltede en folkelig opstand regeringen i det Central-asiatiske land Kirgisistan. Den folkelige opstand var det seneste i en række tilbageslag mod den amerikanske indflydelse i området, og amerikanske interesser er i høj grad sat på spil i den lille kirgisiske stat, der bl.a. rummer den mest centrale amerikanske luftbase for Afghanistan-krigen. I et desperat forsøg på at holde den gamle regering ved magten, er der blevet fyret op under etniske konflikter i kølvandet på opstanden.

Den 6. april besatte en rasende folkemængde borgmesterens kontor i landsbyen Talas, og allerede i løbet af 24 timer havde opstanden spredt sig til resten af landet. I hovedstaden Bishkek, vandt folkemasserne hurtigt kontrollen over den statslige fjernsynskanal, hvorefter de kunne overtage sendefloden og sende live-opdateringer på situationen.

Efter en episode hvor snigskytter skød mod demonstranter fra parlamentsbygningen, blev også denne stormet af folkemasserne, og på trods af voldsomme angreb fra politiet lykkedes det til sidst at overtage parlamentsbygningen og regeringskontorerne. Regeringen, med præsident Bakiyev i spidsen blev således væltet allerede den 7. april, og en midlertidig regering blev indsat.

Opstanden er blevet mødt af en massiv og voldelig reaktion fra politiet. Der blev rapporteret flere end 75 dræbte, og op mod 1500 sårede under selve opstanden.

Baggrunden for opstanden var massiv utilfredshed med korrupsion, stigende brændstofpriser, samt regeringens manglende evner og vilje til at gøre noget ved den massive fattigdom. Utilfredsheden og de sociale spændinger er desuden blevet forstærket af den internationale krise, en ødelæggende nyliberal politik, samt tilstedeværelsen af amerikanske styrker på luftbasen Manas.

Bakiyev-regeringens fald virker endnu mere voldsomt, set i lys af at den selv samme regering kom til magten på ryggen af den såkaldte Tulipan-revolution i 2005. Opstanden væltede den daværende regering, ledet af Akayev, der kom til magten ved Kirgisistans selvstændighed i 1991.

Tulipan-revolutionen var en i en række opstande i de tidligere sovjet-stater, bl.a. i Georgien og Ukraine, alle med det formål at indføre vestligt-orienterede „demokratier“, i et opgør med de tætte bånd til Rusland. Alle disse opstande havde rygdækning fra USA, hvilket var en del af en amerikansk strategi for at opnå politisk og økonomisk indflydelse i de tidligere sovjetstater, og således isolere Rusland. Regionen er i dag strategisk central for krigen i Afghanistan, og desuden løber der en række centrale olierørledninger gennem regionen, bl.a. én fra Azerbajdjan gennem Georgien til Europa. Alt dette vejer tungt for de amerikanske (og europæiske) interesser i regionen.

Op til og under den kirgisiske opstand i 2005 var store dele af oppositionen sponsoreret af amerikanske midler, bl.a. opererede flere end 170 NGO'ere i Kirgisistan i 2005. I perioden fra 2002 til 2005 havde den amerikanske stat et eget trykkeri og forlag i Bishkek, hvorfra en mængde oppositionsmateriale blev produceret og udgivet. På trods af den store amerikanske interesse er der ikke tvivl om, at opstanden i 2005 også byggede på reel vrede og frustration over et dysfunktionelt og korrupt styre, men det viste sig hurtigt at regimeskiftet primært gavnede amerikanske interesser i området, mens befolkningens vilkår ikke blev forbedret.

Opstanden i Kirgisistan er den seneste i en række tilbageslag for den amerikanske strategi om øget indflydelse og dominans i Central-asien. I 2008 angreb Georgien syd-Osetien, et georgisk område der igennem længere tid havde ønsket løsrivelse fra Georgien og indlemelse i Rusland. Rusland nedkæmpede det georgiske angreb efter en meget hurtig og effektiv krig, og Georgien tabte både Syd-Osetien og området Abkhazien til Rusland. Selv om USA støttede den georgiske regering var de ude af stand til at støtte dem militært i konflikten med Rusland.

Også i Ukraine har USA tabt indflydelse, efter at den pro-vestlige præsident Yushchenko tabte præsidentvalget i februar i år. Yushchenko kom til magten under den såkaldte Orange-revolution i 2004, hvor en større folkelig opstand

To betjente får tæv under en demonstration i Kirgisistan

fjernede den mere russisk-venlige præsident Yanukowich fra magten. Orange-revolutionen havde, ligesom Tulipan-revolutionen, rygdækning fra USA, der så frem til en mere pro-vestlig og nyliberalt orienteret politik i området. Den selv samme Yanukowich, der i 2004 blev væltet, blev genvalgt ved præsidentvalget i år, efter års utilfredshed med fejlslået nyliberal politik og korrupsion under Yushchenko.

Der er stor usikkerhed knyttet til den seneste opstand i Kirgisistan. Eskaleringen af etniske konflikter er udtryk for en klassisk del-og-hersk-politik fra desperate magthavere. Den Kirgisiske professor i politik Aleksander Knyazev siger til *The Economist* at „gerningsmændene [til de etniske udrensninger] var kriminelle bander finansierede af Bakiyev og fra anden side.“ Prisen betales af befolkningen, hvis sociale og politiske vilkår forringes.

Selv hvis koalitionsregeringen får sin magt befæstet, vil det ikke nødvendigvis føre til gennemgribende demokratiske og sociale forbedringer for befolkningen. Oppositionsledelsen og den midlertidige koalitionsregering udgøres hovedsageligt af medlemmer af den herskende klasse, og samarbejder med begge de foregående præsidenter Bakayev og Akayev, og den provisoriske præsident Roza Otunbayeva er tidligere udenrigsminister.

Men der er alligevel grund til at se på opstanden med optimisme. For det første så vi igen en situation hvor folket tog magten, og afsatte en korrupt, nyliberal regering. For det andet er opstanden endnu et tilbageslag for den amerikanske strategi for at vinde dominans og indflydelse i regionen. Det er dette folkelige potentiale vi skal kigge mod som alternativ til etniske konflikter, og splittelse.

IDA H JAKOBSEN

Nydansk grundlovsdag

Grundlovsdag blev fejret i Vollsmose den 5. juni, hvor flere børn, unge og ældre mødte op for at fejre Vollsmoses første Nudansk Grundlovsdag. *Socialistisk Arbejderavis* har derfor talt med en af deltagerne, Sally Issaoui.

Hvordan var grundlovsdag i Vollsmose?

Udover at dagen var solskinsrig og fyldt med glæde fra børn og voksne, var arrangementet vellykket, spændende og fyldt med overraskelser igennem hele programmet. Man kan se, at arrangørerne har lagt et godt stykke arbejde i at arrangere dagen.

Hvorfor er det vigtigt at fejre grundloven i dag?

Det er vigtigt, fordi man skal værne om vores frihedsrettigheder og de nye muligheder, man har fået, efter grundlovens indførelse. Her bliver man hele tiden mindet om, at Danmark er et demokratisk samfund, og hermed har man en masse rettigheder, som man skal stå fast ved, da de stille og roligt bliver overset og afskaffet af den nuværende regering, hvilket man blandt andet kan se ved masseanholdelserne under klimatopmødet.

Synes du, det har været en god ide at fejre dagen i Vollsmose?

Jeg synes, det har været en kanon ide at lave den lige præcis i Vollsmose, da det er et sted flere etniske minoriteter mødes. Det viser, at alle kan fejre den danske grundlov, ligegyldigt hvor man oprindeligt kommer fra. Da vi lever i Danmark, betragter vi os selv som danskere, og derfor spiller grundloven også en stor rolle i vores liv og hverdag.

JENS ANDERSEN

Her står ISU

Vi lever i en verden hvor vi dagligt er vidner til kapitalismens barbari.

Halvdelen af jordens befolkning lever for under 2\$ om dagen, mens 67 % af verdens værdier ejes af 2 %... Krige bliver startet, lande besat og befolkninger undertrykt, hvis det kan give adgang til olie, markedsandele og billig arbejdskraft.

Men vi lever også i en verden hvor millioner verden over går i protest og kamp for en bedre verden under overskriften "En anden verden er mulig". Denne globale bevægelse giver håb og mulighed for at skabe en bedre verden, og derfor er vi som socialister i spidsen for at opbygge den.

FOR SOCIALISME

I ISU tror vi ikke på at det kapitalistiske system kan lappes - problemerne skyldes ikke fejl eller dumme politikere – men at et lille mindretal sidder på den økonomiske magt og reelt bestemmer over samfundet, hvem der skal fyres, hvad der skal produceres, hvor mange der skal være i klasserne og hvad vi skal lære, etc. Derfor skal hele systemet afskaffes og erstattes af et socialistisk samfund...

FOR INTERNATIONALISME OG IMOD RACISME, SEXISME, OG UNDERTRYKKELSE

...Vi er for åbne grænser og solidaritet med arbejdere over hele verden. Vi vender os imod racisme, diskriminering af asylansøgere, flygtninge, homoseksuelle eller religiøse grupper. Vi støtter muslimer, sorte eller andre undertrykte grupper i deres kamp for lige rettigheder. Og vi støtter alle nationale befrielsesbevægelser der kæmper imod imperialismen, som fx i Irak og Palæstina.

FOR EN STYRKET VENSTREFLØJ

...ISU arbejder for at organisere det stærkeste modsvar. Det gør vi ved at være aktive medlemmer af Enhedslisten, hvor vi sammen med tusinder andre giver magten organiseret modstand. ISU vil skærpe Enhedslistens antikapitalistiske profil og styrke den aktivistiske deltagelse i bevægelsen... Et revolutionært parti er nødvendigt for at styrke bevægelsen, og hjælpe aktivisterne med de ideer, argumenter og strategier der gør os i stand til helt at omstyrte kapitalismen...

FOR EN STYRKET BEVÆGELSE

Protesterne mod Irak-krigen i 2003 viste endnu engang, at vejen til at udfordre magten, går gennem de manges aktivitet. Derfor er vi som socialister en del af de brede protester mod krig, racisme, nedskæringer og asociale angreb på uddannelse og velfærd, og for at forsvare Christiania... flertallet må lave revolution, så vi kan få et helt anderledes samfund, hvor mennesker og miljø kommer før profit - og i vores øjne kan det ikke gå hurtigt nok!

Læs hele ISUs grundlag „Her står ISU“ på www.socialister.dk

Kalender – Møder – Debat

ISU-KØBENHAVN

Torsdag den 15. juli kl. 19.00:
Vi viser filmen **Shock Doktrin**, der er baseret på Naomi Kleins bog af samme navn.
For info om sted ring 2684 7608.

Torsdag den 22. juli kl. 19.00:
Møde: **Det røde i regnbuen – socialisme og homoseksuelles kamp for frigørelse.**
For info om sted ring 2684 7608.

Torsdag den 29. juli kl. 19.00:
Vi viser filmen **Den hemmelige krig**
For info om tid og sted ring 2684 7608.

Email: isu@socialister.dk

ISU-ÅRHUS

Tirsdag den 27. juli kl. 19.30:
Borgerlige revolutioner
Ring 40465752 for info om sted

Tirsdag den 10. august kl. 19.30:
Den revolutionære avis: teori og praksis
Trøjborg Beboerhus, Tordenskjoldsgade 31 o.g.

Tirsdag den 24. aug. kl. 19.30:
Kampen om velfærden i Danmark og Europa
Trøjborg Beboerhus, Tordenskjoldsgade 31 o.g.

ISU-ODENSE

Møderne foregår i Ungdomshuset, Nørregade 60, Odense.

Onsdag den 4. august kl. 19.00:
Græske tilstande? Er det godt eller skidt? Kunne det ske i Danmark?

Lørdag den 7. august fra kl. 10.00:
Enhedslisten Odenses sommerkampagne, Ove Sprogøes Plads

ISU-RUC

Mere info: Kontakt Alexander på telefon 20686026

ISU-SILKEBORG

Møder afholdes hver anden tirsdag i ulige uger, kl. 19.30 på Silkeborg Medborgerhus

Mere info: Kontakt Carsten Sørensen, 26223858

SOMMERTRÆF

Internationale Socialister/ISU holder sommertræf 21.-22. august i Odense, Ungdomshuset, Nørregade 60

Program

Lørdag den 22. august

- 11.00 Velkomst
- 11.15 Gade-aktiviteter
- 13.00 Frokost
- 14.00 **Nej til krig og imperialism**
- 15.45 Pause
- 16.00 **A World to Win** – erfaringer fra SWP's historie
- 17.45 Aftensmad
- 19.00 **Film Reds**

Der er mulighed for at overnatte gratis i Odense.

Søndag den 23. august

- 09.00 Morgenmad
- 10.00 **Krise og modstand i Europa – vi vil ikke betale for deres krise**
- 11.45 Pause
- 12.00 **Hvordan opbygger vi velfærdsbevægelsen?**
- 13.30 Frokost
- 14.00-15.45 **Opbygning af Internationale Socialister/ISU i efteråret**

Deltagelse er gratis. Der bliver organiseret fællestransport fra Århus og København.

Mere info: Lene Junker, tlf. 2323 0722

Meld dig ind i IS/U

Meld dig ind i Internationale Socialister/ISU. Udfyld blanketten og send den eller se mere på www.socialister.dk

Jeg vil vide mere om Internationale Socialister/ISU

Navn:

Adresse:

Jeg vil melde mig ind i Internationale Socialister/ISU

Postnr./By:

Tlf.nr:

Sendes til: ISU, H C Ørsteds Vej Posthus, H C Ørsteds Vej 54, 1879 Frederiksberg C, tlf. 3535 7603

Septemberforliget 1899

Den store kamp

40.000 fagorganiserede arbejdere i konflikt. Det lyder måske ikke særlig voldsomt, men hvis vi så siger: Året er 1899, stedet er Danmark og det samlede antal medlemmer organiseret under DsF (De samvirkende Forbund (LO)) kun var godt 70.000, så har vi ikke bare den første landsdækkende arbejdskamp i Danmark, men også den hidtil største i Europa.

Mange har måske hørt om Septemberforliget og den store kamp, men hvad var omstændighederne omkring konflikten, og hvad betød resultatet?

Først må vi slå fast at det drejede sig om en lockout. Det var arbejdsgiverne der var i offensiven og havde udelukket arbejderne fra deres arbejdspladser.

Fra midten af 1880'erne og langt ind i 1890'erne var der et industrielt opsving i Danmark, som arbejderklassen var i stand til at udnytte via det man dengang kaldte omgangsskruen – det at man strejkede arbejdsgiver for arbejdsgiver – hvilket førte til højere lønninger.

I sidste halvdel af 1890'erne begyndte arbejdsgiverne at slå igen med lockout, men lockout virksomhed for virksomhed var mindre effektivt end omgangsskruen.

Arbejdsgiverne havde godt nok samlet sig i DA (Dansk Arbejdsgiverforening) i 1896, men de var ikke enige. En fløj mente man havde brug for faglige ledere der kunne forpligte medlemmerne, mens en anden mente man skulle slå hårdt ned indtil fagforeningerne var smadret.

Så sent som januar 1899 nægtede jernindustriens ledere, i forbindelse med en strejke på Titan, at forhandle med smedeforbundet fordi: „en fabrikant måtte selv afgøre, om han kunne betale denne eller hin pris for et bestemt arbejde“.

Det blev dog den mere fremsynede linje der vandt, de der ønskede en velorganiseret fagbevægelse at forhandle med. Deres problem var bare af DsF og forbundene ikke havde ordentligt styr på deres medlemmer, der lokalt ofte handlede ikke bare i modsætning til arbejdsgiverne, men også til fagtoppen.

Så først skulle fagbevægelsen – ikke smadres – men sættes på plads, og det mente man i arbejdsgiverkredse, krævede et stort samlet slag. Den spredte lockout virkede ikke og et af argumenterne omkring at opbygge DA, var faktisk behovet for generallockout.

Lejligheden bød sig i foråret 1899, hvor snedkerne i 7 jyske byer nægtede at godkende de aftaler, deres forbundsledelse havde indgået.

DA slog til og lockoutede byggefagene og jernindustrien. Den 24. maj blev 30.000 arbejdere kastet på gaden, og siden blev lockouten udvidet til at omfatte ca. 40.000, da den var på sit højeste. Også tidsmæssigt var det en kamp af dimensioner, 16 uger varede den, før den sluttede i september.

Og en bitter kamp blev det. Arbejdsgiverne gjorde hvad de kunne for at få udenlandske arbejdsgivere til at nægte at ansætte danske arbejdere så længe konflikten løb. Det havde en vis effekt, især i Nordtyskland, men opgørelser i juli viser at 15.000 af de udelukkede havde fået arbejde i udlandet eller hos uorganiserede arbejdsgivere i Danmark. I virkeligheden gav DAs politik måske bagslag, på den måde at det internationaliserede konflikten, og gjorde det lettere at samle støtte blandt arbejdere i andre lande.

Det efterlader dog stadig 25.000 der skal understøttes, så vi taler om anseelige beløb. En endelig opgørelse findes ikke, men formentlig kom 1/5 fra udlandet, så det store træk tog den danske arbejderklasse.

På trods af omfanget var der påfaldende roligt. Politiet erklærede bagefter, at det intet steds havde foretaget udrykning eller optaget rapport i forbindelse med kampen.

Man må nærmere sige at kampen blev ført lidt for roligt. DsF gjorde intet for at udvide kampen. SDs formand P. Knudsen og forretningsudvalget gik stærkt imod kræfter i fagbevægelsen, der ville inddrage transport og andre samfundsvigtige områder. Og siden har Borgbjerg indrømmet, at der i arbejderklassen var en udbredt stemning for at slå igen med generalstrejke og offensive krav.

Men DsF-toppens indsats gik på at undgå den slags, og få skabt forhandlingsmuligheder med arbejdsgiverne.

Hvad var det så DA krævede? De opstillede 8 krav for at afblæse lockouten, hvor de vigtigste var: Hovedorganisationerne skal kunne indgå aftaler på underorganisationernes vegne og være ansvarlige for deres overholdelse. Arbejderorganisationerne skal fuldt ud anerkende arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbej-

det. Fastlønnede formænd og arbejdsledere må ikke optages om medlemmer af arbejderorganisationerne. Opsigelsestiden for overenskomster fastsættes til 1. januar med tre måneders opsigelse.

At konflikten varede næsten 4 måneder, kunne tyde på en uløselig skyttegravskrig, og sådan må det vel også betegnes. Ikke mindst gik det hårdt ud over de udelukkede arbejdere, alt hvad der kunne omsættes var efterhånden stampet på lånekontorerne, og mange havde næppe klaret sig uden familien på landet og enkelte venligtsindede udlejere.

Og uløselig var den vel også, for så vidt som at DsF nægtede at sætte hårdt imod hårdt, men selvfølgelig var der kontakter mellem parterne. Repræsentanter for det liberale borgerskab med bankdirektør Heide, borgerrepræsentationsformand Trier og vekselerer Bing i spidsen, gik i gang med et mæglingsforsøg.

Sådan fremstod det i det mindste, men d'herrens Jens Jensen (DsF formand) og Niels Andersen (DA formand), var jo ikke helt uvant med at mødes og lave aftaler. I 1910 skrev Niels Andersen i Arbejdsgiveren: „Jeg alene har ansvaret, da jeg alene med hr. J. Jensen har ført forhandlingerne om forligets affattelse, det var nemlig først ved den endelige formelle redaktion, at de tre herrer Bing, Heide og Trier blev anmodet om at komme til stede, dels fordi det havde vist sig vanskeligt at blive enige om forslaget formelle affattelse, og dels fordi vi også af andre grunde fandt det formålstjenligt, at forslaget kom til at foreligge i form af et mæglingsforslag fra udenforstående.“

Så kan man jo spørge, hvad der mon siden er foregået bag de lukkede døre ved forhandling efter forhandling.

Resultatet blev siden kendt som Septemberforliget, hvis hovedindhold kan sammenfattes i tre punkter:

1. DA anerkender fagforeningerne som arbejdernes organisationer, og omvendt anerkender DsF arbejdsgivernes organisationer.

2. Overenskomst-systemet institutionaliseres med faste (omstændelige og langtrukne) regler for såvel opsigelse af aftaler som for varsling af konflikt. Og der indføres fredspligt i overenskomstperioden, altså forbud mod strejker og lockout.

3. DsF anerkender „arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet samt at anvende den efter deres skøn til enhver tid passende arbejdskraft“.

På overfladen kan forliget virke fair, tilsyneladende deles sol og vind lige, og man anerkender hinanden. I Socialdemokratiets 50 års jubilæumsskrift, konkluderer Emil Wiinblad da også: „Men arbejdskøberne kunne ikke føre kampen til ende. De måtte nøjes med en akkord, et kompromis, der anerkendte fuld ligestilling af arbejdernes og arbejdskøbernes organisationer ...“

Men så enkelt er det altså ikke. Først og fremmest betyder anerkendelse, at arbejde og kapital skal opfattes som to ligeværdige parter, men dels har arbejdsgiverne under de aktuelle forhold, gennem deres økonomiske magt, den totale magt. Og dels er det sådan, at mens arbejdsgiverne ikke kan producere uden arbejdere, så behøver arbejderklassen ingen arbejdsgivere. I virkeligheden anerkendte DsF sit ansvar for at være med til at sikre kapitalismens overlevelse.

Hvor ovennævnte kritik måske ikke er af større praktisk betydning her og nu, så er de stive regler omkring overenskomstfornyelser og fredspligten af umiddelbar betydning. Mens arbejdsgiverne har mulighed for at forberede sig op til udløbet af en overenskomst, så betyder ledelsesret og fredspligt, at arbejderne omvendt ingen mulighed har for f.eks. at modvirke, at der opbygges lagre forud for en mulig strejke.

Alt i alt vil det sige at Septemberforliget fratager arbejderklassen sine muligheder for (med fagforeningerne i ryggen) at slå til, når lejligheden til at vinde er gunstig.

Men ikke desto mindre vil det være forkert at sige, at arbejdsgiverne var de eneste vindere. Ud over at der kan være en sandhed i at Septemberforliget (så længe arbejdsgiverne overholder det) yder svage faggrupper en vis beskyttelse, så var fagbureaukratiet den store sejrherre. Dets uundværlighed som mægler mellem arbejde og kapital blev kraftigt cementeret.

Socialistisk Arbejderavis

OBAMA

Forventningerne til Obama var store, da han blev valgt i november 2008. Med paroler som „Yes, we can“ var han selv med til at iscenesætte sig som talsperson for kravet om forandring efter 8 år med Bush.

1½ år efter Obamas indsættelse er forandringerne små og skuffelsen stigende – både i USA og internationalt. Retorikken er ændret, men indholdet er uændret.

Obamas krig

Afghanistan-krigen er nu blevet Obamas krig. Den britiske forfatter og socialist Tariq Ali opsummerer:

„På alle andre udenrigspolitiske områder har han grundlæggende set fortsat Bush's politik. Lad det være helt klart. I Afghanistan er han gået videre end Bush. Han har optrappet krigen. Og han har beordret flere drone-angreb på civile i Pakistan i sit første år i embedet, end Bush gjorde i hele sin sidste periode. Så for folk i den region har Obamas præsidentperiode været en total katastrofe.“

USA-koalitionen har nu flere regulære tropper (over 120.000) i Afghanistan, end russerne havde, da de havde flest. Tæller man contractors (lejesoldater) med, er tallet over 160.000. Russerne tabte som bekendt, og Obama må indstille sig på, at han fører en krig, han ikke kan vinde.

Obama bragte håb til mange. Men han kan ikke opfylde deres drømme.

Ny verdensorden?

Problemet for USA er, at selv om USA er verdens absolut stærkeste militærmagt og den største økonomiske enhed i verden, så har USA i stigende grad konkurrenter.

Bush forsøgte at bruge 11. september-angrebet til at bringe USA i offensiven. Den strategi slog fejl, og Obama må nu forsøge at navigere i en situation, hvor han skal finde

allierede.

Klimatopmødet i København viste præcist, hvad det betyder. Obama kunne ikke alene smadre topmødet, men sammen med Kina, Sydafrika, Indien og Brasilien kunne han.

Retorikken er ændret, fordi Bush-strategien led nederlag, men USA's interesser er uændrede.

Det har folk i Palæstina (Gaza-massakren

og nødhjælps-mordene), Haiti (efter jordskælv) og Honduras (militærkup) oplevet meget direkte. Alle steder har Obama været på undertrykkernes side mod de undertrykte.

Krisen

Indenrigspolitisk er det ikke gået meget bedre. Ganske vist er der gennemført en reform, der giver flere ret til en sygeforsikring. Men først efter at sundhedsindustriens profitter var blevet sikret.

Den store test er den økonomiske krise. Obama har ikke igangsat de offentlige investeringer, der kunne skabe arbejdspladser. I stedet har han kastet hundreder af milliarder dollars i bankerne. Resultatet er arbejdsløshed og tvangsaktioner.

Hvad nu?

Obama har svigtet de tusinder af aktivister, som troede og håbede på forandring. I stedet er højrefløjen blandt republikanerne, kaldet „tea party“, gået i offensiven med nyliberal og racistisk politik.

Mange græsrodder i USA ved nu godt, at Obama ikke vil indfri forventningerne, men er bange for at kritisere Obama, mens han bliver angrebet fra højre.

Der er dog også små lyspunkter: Protesterne mod Gaza-krigen, protesterne mod de racistiske immigratlove i Arizona, en bølge af universitetsbesættelser, især i Californien.

JØRN ANDERSEN

ENORME FUND AF RÅSTOFFER SKÆRPER AFGHANISTAN-KRIGEN

Nye fund af enorme råstofforekomster i Afghanistan, sætter Afghanistan-krigen i et nyt lys.

Indtil nu har Afghanistans geopolitiske placering samt planerne om en olierørledning gennem Afghanistan været afgørende for stormagternes rivalisering, besættelser og krige i Afghanistan.

For briterne i det 19. århundrede var Afghanistan en bufferstat mellem det russiske imperium og Indien. For Rusland og USA under Den kolde Krig var Afghanistan igen et grænseland, som blev fanget i deres rivalisering. Siden 2001 har Afghanistan igen været på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt. To af Afghanistans naboer er Iran og Kina – USA's rivaler. En anden nabo er Pakistan – allieret med USA, men ustabil. Andre naboer er de kaukasiske olierige stater, Usbekistan, Turkmenistan og Tadsjikistan – alle tidligere Sovjetrepublikker, som Rusland og USA konkurrerer om at kontrollere.

Den 13. juni kunne *The New York Times* fortælle om nye fund af enorme råstofforekomster til en værdi af 1000 mia. dollars i Afghanistan. Store mængder af jern,

kobber, kobolt, guld og litium findes i den afghanske undergrund. Siden 2004 har Pentagon i samarbejde med amerikanske geologer systematisk undersøgt Afghanistans undergrund på basis af gamle russiske optegnelser og data. De har overfløjet Afghanistan med moderne måleinstrumenter og siden 2007 har de enorme fund været kendt i Pentagon.

Det er Pentagons „business development taskforce“ der efter samme model som i Irak, nu forsøger at rådgive Afghanistans mineminiesterium om, hvordan man kan give udenlandske firmaer mulighed for at udvinde råstofferne. Afghanistan har en minelov, som er skrevet med hjælp fra Verdensbanken. Men den har endnu ikke været i brug. Den foregående mineminiester måtte gå af, fordi han havde modtaget 30 millioner dollar i bestikelse af Kina for at give dem ret til at udvikle Afghanistans kobberminer.

Det er ikke kun USA og Nato-landene, men også Afghanistans nabolande, som kæmper for at få adgang til Afghanistan. De enorme råstoffund vil skærpe denne kamp.

Tysklands præsident, Horst Köhler, kom til at sige det højt efter et besøg i Afghanistan den 1. juni. Han sagde, at Tyskland ikke kun deltog i Afghanistan krigen af sik-

kerhedspolitiske grunde, men også fordi Tyskland må forsvare sin position i den globale handel om nødvendigt med en militær indsats. Den bemærkning overlever man ikke som præsident for et land, hvor 75 pct. af befolkningen er imod Afghanistan-krigen.

Vi står midt i en global økonomisk krise, hvor alle starter støtter deres egne virksomheder i at klare sig i den internationale konkurrence, om nødvendigt med en militær indsats.

Trods krisen og presset på staternes budgetter, så er det ikke militæret, der spares på.

Ifølge SIPRI's Yearbook 2010 blev der i 2009 brugt 1531 mia. dollars til militære formål i hele verden. Det er en stigning på 5,9 pct. siden 2008 og en stigning på 49 pct. siden 2000.

Det 21. århundredes militære udgifter varsler skærpede militære konfrontationer verden over. Denne imperialistiske rivalisering er indbygget i det kapitalistiske system. Men systemet er ingen naturlov. Det er menneskeskabt og kan derfor ændres af mennesker.

LENE JUNKER